

SIMON KUNTA

KARSIKKONIEMEN OSAYLEISKAAVA

Kaavaselostus

28.6.2018

KARSIKKONIEMEN OSAYLEISKAAVA

Laatijat **Juha Riihiranta, Pasi Rajala, Anna af Hällström, Saija Miettinen-Tuoma**

SISÄLLYS

1.	Johdanto	1
1.1	Osayleiskaavan tarkoitus ja sisältö	1
1.2	Suunnittelualue	1
1.3	Suunnitteluorganisaatio	1
1.4	Kaavaprosessi	2
1.5	Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen	2
1.5.1	<i>Osalliset</i>	2
1.5.2	<i>Osayleiskaavoitukseen osallistuminen</i>	2
2.	Lähtökohdat	4
2.1	Alueen sijainti ja kokonaisrakenne	4
2.2	Suunnittelutilanne	4
2.2.1	<i>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet</i>	4
2.2.2	<i>Maakuntakaava</i>	4
2.2.3	<i>Yleis- ja asemakaavat</i>	5
2.3	Luonnonympäristö	7
2.3.1	<i>Maisemarakenne</i>	7
2.3.2	<i>Kallio- ja maaperä</i>	7
2.3.3	<i>Pinta- ja pohjavedet</i>	8
2.3.4	<i>Ilmasto ja ilmanlaatu</i>	9
2.3.5	<i>Eläimistö</i>	9
2.3.6	<i>Kasvillisuus</i>	10
2.3.7	<i>Luonnonsuojelualueet ja muut arvokkaat kohteet</i>	11
2.3.8	<i>Melu ja värinä</i>	13
2.4	Maanomistus	13
2.5	Rakennettu ympäristö	13
2.5.1	<i>Asutus</i>	13
2.5.2	<i>Työpaikat ja elinkeinotoiminta</i>	14
2.5.3	<i>Palvelut</i>	14
2.5.4	<i>Liikenne</i>	14
2.5.5	<i>Yhdyskuntatekninen huolto</i>	15
2.6	Kulttuuriympäristön arvokohteet	15
3.	Selvitykset	16
4.	Tavoitteet	17
5.	Kaavaprosessin vaiheet	18
5.1	Aikataulu	18
5.2	Aloitusvaihe	18
5.3	Valmisteluvaihe	18
5.4	Ehdotusvaihe	19
5.5	Hyväksymisvaihe	20
6.	Maankäyttövaihtoehdot	21
6.1	Yleistä	21
7.	Osayleiskaavan kuvaus	22
7.1	Laatimisperiaatteet	22
7.2	Kaavan sisältö	22
7.2.1	<i>Ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue</i>	22
7.2.2	<i>Maa- ja metsätalousalueet</i>	23
7.2.3	<i>Liikennemerkinnot</i>	23
7.2.4	<i>Suojelumerkinnot</i>	23
7.2.5	<i>Yleismääräykset</i>	24
8.	Kaavan suhde muihin suunnitelmiin ja valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	25
8.1	Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	25
8.2	Kaavan suhde maakuntakaavaan	27
8.3	Kaavan suhde yleiskaavan sisältövaatimukseen	27
9.	Vaikutusten arviointi	30

9.1	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ja ilmaan	30
9.2	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	30
9.3	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	30
9.4	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen	31
9.5	Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	31
10.	Kaavan toteuttaminen	33
11.	Lähteet	34

LIITEET

Liite 1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2	Valmisteluaineistosta (5.9.2016) saatujen lausuntojen ja mielipiteiden lyhennelmät sekä niihin annetut vastineet
Liite 3	Ehdotusaineistosta (28.2.2018) saatujen lausuntojen ja muistutusten lyhennelmät sekä niihin annetut vastineet

1. JOHDANTO

1.1 Osayleiskaavan tarkoitus ja sisältö

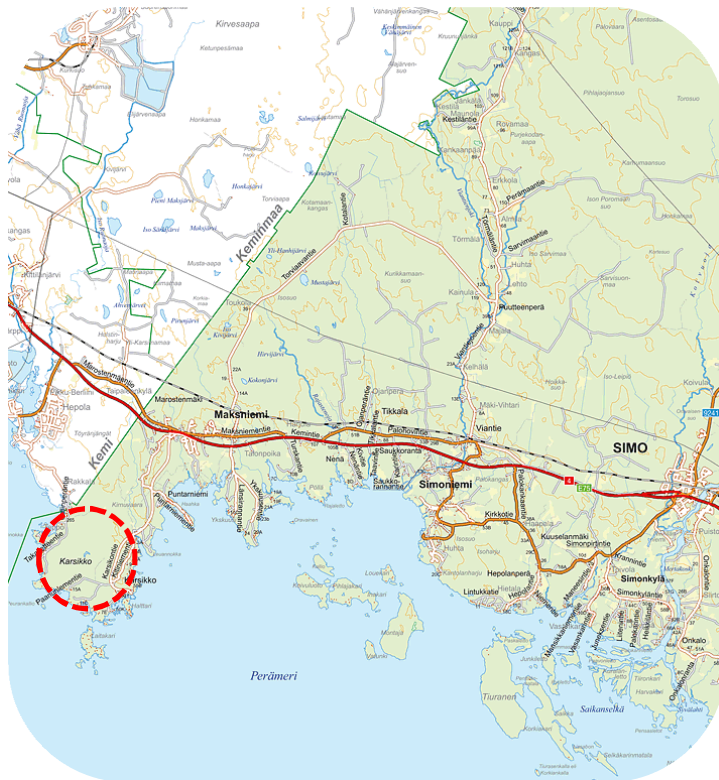
Karsikkoniemen kehittäminen on Simon kunnan elinkeinopolitiikan kärkihanke. Laadittavalla yleiskaavalla Karsikkoniemelle on tavoitteena osoittaa teollisuus- tai energiantuotantoalueita maakuntakaavan mukaisesti. Maakuntakaavan laivaväylä-, satama- ja voimajohtovaraukset mahdollistavat alueen monipuolisen kehittämisen.

Karsikkoniemen eteläosaan on osoitettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue (TT-1), joka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Kaavaan merkityllä ranta-alueella rakentaminen tulee ratkaista suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla.

1.2 Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee Perämeren rannikolla Simon keskustasta länteen. Karsikkoniemi on Simon kunnan lounaisessa reunassa. Lähimmät suuremmat asutusalueet ovat Maksniemi ja Kemlin Hepola. Kemlin kaupungin alueella, alle kymmenen kilometrin etäisyydellä, sijaitsevat Veitsiluodon teollisuusalue ja Ajoksen satama.

Kaavoitettava alueeseen sisältyy Karsikkoniemen eteläosa.

Kuva 1. Kaava-alueen sijainti (pohjakartta © Simon kunta)

1.3 Suunnitteluorganisaatio

Osayleiskaavoitus eteni Simon kunnan johdolla. Kunnan vastuuhenkilönä toimi teknisen toimen päällikkö Ilkka Soukka. Osayleiskaavan laati konsulttityönä Ramboll Finland Oy, jossa työhön ovat sen eri vaiheissa osallistuneet ins. (ylempi AMK) Juha Riihiranta, DI Pasi Rajala, arkkitehti Anna af Hällström ja DI Saija Miettinen-Tuoma (1/2016 asti).

1.4 Kaavaprosessi

Taulukko 1. Kaavaprosessin vaiheet

Vireilletulosta ilmoittaminen	12.6.2015
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä	12.6.2015 alkaen
Viranomaisneuvottelu Rovaniemellä	23.10.2015
Valmisteluaineisto nähtävillä	26.9–25.10.2016
Yleisötilaisuus	5.10.2016
Työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa	21.2.2018
Kaavaehdotus nähtävillä	23.3.–23.4.2018
Kunnanhallitus	13.8.2018
Kunnanvaltuusto	1.10.2018

1.5 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

1.5.1 Osalliset

Yleiskaavatyössä osallisia ovat alueen maanomistajat, kunnan asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osalliset on tarkemmin listattu oheisessa taulukossa.

Taulukko 2. Osalliset

MAANOMISTAJAT JA ASUKKAAT	YRITYKSET JA YHTEISÖT	VIRANOMAISET
Kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat ja asukkaat	Luonnonsuojelupiiri	Simon kunnan hallintokunnat
Tonttien vuokralaiset	ProAgria Lappi	naapurikunnat
Vesialueiden omistajat ja käyttäjät	Lapin läänin rakennusperinne ry	Lapin ELY-keskus
Osakaskunnat ja kalastuskunnat	Simon Vesihuolto Oy	Lapin liitto
Tie- ja vesiosuuskunnat	Finavia Oyj	Lapin metsäkeskus
	Fingrid Oyj	Lapin pelastuslaitos
	Geologian tutkimuskeskus	Liikennevirasto
	Meri-Lapin kehittämiskeskus	Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
	Perämeren kalastusalue	Metsähallitus/Pohjanmaan luontopalvelut
	Keski-Perämeren kalastusalue	Museovirasto
	Lapin ammattiyhdistykset	Puolustusvoimat
	elinkeinoelämän yhdistykset	Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio
	metsänhoitoyhdistykset	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	museo- ja kotiseutuyhdistykset	
	riistanhoitoyhdistykset	
	energiayhtiöt	
	kylätoimikunnat	
	Isosydänmaan paliskunta	
	luonnonsuojeluyhdistykset	

1.5.2 Osayleiskaavoitukseen osallistuminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki määrittelee, miten yleiskaava on laadittava ja käsiteltävä. Lain mukaan osallisille on järjestettävä mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kaavan sisältöön.

Yleiskaavoituksen valmisteluvaiheessa järjestettiin yleisötilaisuus, jossa oli mahdollisuus kommentoida kaavahanketta. Yleiskaavaluonnos ja -ehdotus asetettiin julkisesti nähtäville, jolloin

osallisilla oli tilaisuus kirjallisesti esittää kaavasta mielipiteitä ja lausuntoja. Yleiskaavaan liittyviä mielipiteitä on voinut esittää milloin tahansa suunnittelun aikana ottamalla yhteyttä kunnan tai konsultin edustajiin. Kuntalaisilla ja muilla asianosaisilla on myös oikeus valittaa yleiskaavan hyväksymispäätöksestä.

Aineistojen nähtävilläoloista tiedotettiin kunnan internetsivuilla ja lehti-ilmoituksilla.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen sijainti ja kokonaisrakenne

Karsikkoniemi sijaitsee Perämeren pohjukan tasaisella, monilta osin rakennetulla maankohoamisvyöhykkeellä. Rakennetut ympäristöt vaihtelevat kookkaista teollisuus-, voimala- ja satamaympäristöistä pienipiirteiseen loma-asumiseen. Karsikkoniemi on osa rannikon niemien ja saarien ketjua. Niemi liittyy suoraan avomerivyöhykkeeseen ilman välissä olevaa saaristovyöhykettä. (Fennovoima 2008)

Karsikkoniemen rantoja seurailee rakennettu vyöhyke. Pääosa alueen rakentamisesta on loma-asutusta, mutta myös pysyvää asutusta on jonkin verran. Niemen kaakkoisosassa on Karsikon kalasatama ja Karsikon entinen kalastajakylä. Muilta osin niemi on pääosin luonteeltaan luonnonaluetta, jota hakkuut ovat muokanneet. Välittömästi niemenkärjen eteläpuolella on Laitakarin saari, jolle myös on sijoittunut loma-asutusta. Lähimmät laajemmat asuinalueet (Hepola, Marostenmäki, Maksniemi) sijaitsevat noin 4–5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Karsikkoniemen länsipuolisille saarille ja niemille Kemin–Tornion alueella on sijoittunut raskasta teollisuutta, satamatoimintoja ja tuulivoimaloita, joiden rakenteet erottuvat maisemassa kauas. (Fennovoima 2008)

Nykytilan kuvauksessa on hyödynnetty Fennovoiman ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä laadittuja selvityksiä, vuoden 2009 aikana valmistuneita lisäselvityksiä sekä vuonna 2010 laaditun Simon ydinvoimayleiskaavan selvityksiä.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös tuli voimaan 1.4.2018. Päätöksen voimaan tullessa valmisteilla oleva kaava on voitu hyväksyä päätöksen estämättä 30.9.2018 mennessä, mikäli kaavaehdotus on asetettu julkisesti nähtäville ennen päätöksen voimaan tuloa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen asiakokonaisuuteen: 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen 2) Tehokas liikennejärjestelmä 3) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö 4) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat, ja 5) Uusiutumiskykyinen energiahuolto. Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on kuvattu tarkemmin luvussa 8.1 (Taulukko 4).

2.2.2 Maakuntakaava

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Karsikkoniemen yleis- ja asemakaavoitusta ohjaavat *Länsi-Lapin maakuntakaava* (ympäristöministeriön vahvistuspäätös 2014, lainvoimaiseksi 2015), *Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaava* (ympäristöministeriön vahvistuspäätös 2010, lainvoimaiseksi 2011) sekä *Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavan osittainen kumoaminen* (ympäristöministeriön vahvistuspäätös 10.5.2016, lainvoimaiseksi 9.6.2016). Ydinvoimamaakuntakaavan kumoamisella maakuntakaavasta poistuivat ydinvoimalaitoksen suojavyöhyke määräyksineen, maakuntakaava-alueen raja ja moottorikelkkailureitit sekä energiahuollon alueen merkinnästä ydinvoimalaitokseen viittaavat merkinnän selitykset ja määräykset.

Maakuntakaavassa Karsikkoniemen eteläkärki on osoitettu energiahuollon alueena (EN-1), joka on varattu energiatuotantoa palvelevia laitoksia, rakennuksia tai rakenteita varten. EN-1-kaavamerkintä sallii energiatuotannon lisäksi vaikutuksiltaan vastaavaa teollisuustuotantoa palvelevien laitosten suunnittelun. Alueelle saa sijoittaa myös asumista ja vesien käsittelyyn liittyviä laitoksia ja rakenteita.

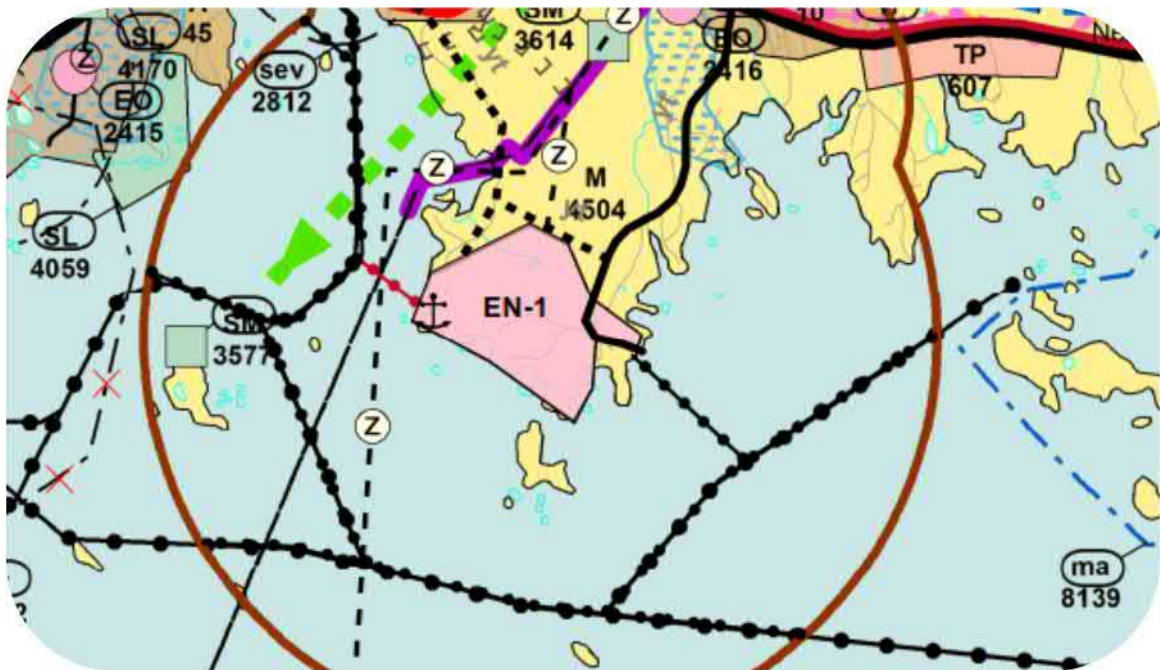
Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

EN-1-aluetta koskee suunnittelumääräys:

”Alue on tarkoitettu toteutettavaksi asemakaavaan perustuen. Alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ehkäistä merkittävät ympäristöhäiriöt teknisin ratkaisuin ja riittävin suoja-aluein. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon rantavyöhykkeen luonnonarvot ja luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV(b) lajit, joihin ei saa kohdistaa momentissa mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaista menettelyä.”

EN-1-alueen lisäksi Karsikkoniemen alueelle on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M). Maakuntakaavamerkinnoistä suunnittelualuetta koskevat seuraavat merkinnot: satama-alue (kohdemarkintä), yhdystie, ohjeellinen/vaihtoehtoinen yhdystie, ohjeellinen päävoimalinja, laivaväylä sekä uusi laivaväylä.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä.

Kuva 2. Ote maakuntakaavojen yhdistelmästä (Lapin liitto 2014)

2.2.3 Yleis- ja asemakaavat

Simon kunnanvaltuusto hyväksyi Karsikkoniemen yleiskaavan 7.5.2007. Kaavaa ei ole kuitenkaan kuulutettu voimaan tulevaksi, eikä se näin ollen ole voimassa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.9.2010 Simon kunnan ydinvoimayleiskaavan, josta tehdyt valitukset korkein hallinto-oikeus hylkäsi kesällä 2013. Yleiskaavassa on osoitettu yleispiirteisesti mm. ydinvoimalaitoksen tarvitsemat aluevaraukset ja voimajohtokäytävät. Yleiskaavaa ei ole kuulutettu tulevaksi voimaan, sillä ydinvoimalaitos päätettiin sijoittaa Simon sijaan Pyhäjoelle. Ydinvoimayleiskaava ei siis ole lainvoimainen eikä ydinvoimalan rakentaminen alueelle ole nykyisessä kaavatilanteessa mahdollista.

Ainoa Simon Karsikkoniemeä koskeva, voimassa oleva yleiskaava on Lapin ympäristökeskuksen 1.7.1998 vahvistama Merenrannikon yleiskaava. Kaavan vahvistettu osa ulottuu Karsikkoniemen koillisosaan, eikä se näin ollen koske tämän osayleiskaavan suunnittelualuetta.

Karsikkoniemen eteläosaan on laadittu Simon kunnan ydinvoima-asemakaava, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 20.9.2010. Asemakaavaa ei kuitenkaan ole kuulutettu voimaantulevaksi.

metadiabaasi. Rakennusgeologisesti kivilajit ovat rapautumattomia ja pääosin keskirakeisia. Kallion pintarakoilu on keskimäärin runsasrakoista. Kallioperä on hyvin paljastunutta Karsikon länsiosissa. Muualla paljastuneisuus on heikkoa tai olematonta, ja kallioperä on paksuhkojen maakerrosten peitossa. (Härmä ym. 2007)

Suunnittelualueella on laadittu maaperäselvitykset keväällä 2008 (Geobotnia Oy, 7.5.2008). Selvitysten perusteella alueen pinnanmuodot vaihtelevat välillä $\pm 0 \dots +8$ ja ovat pääosin tasaisia. Maanpinta nousee meren rantaviivasta 1/50...1/100 kaltevuuskulmassa. Peruskallion päällä olevan maa-aineskerroksen paksuus vaihtelee välillä 1–4 m. Pintakerroksen alla oleva maa-aines on pääosin moreenia. Alueen rakennettavuus ja perustamisolosuhteet ovat selvitysten perusteella hyvät.

Simon alue sijaitsee Suomen oloihin nähden seismisesti aktiivisella alueella. Simon lähialueella, Suomen rajojen ulkopuolella, on tapahtunut useita maanjäristyksiä, joiden voimakkuus on ollut yli 4 Richterin asteikolla. Suurimman todetun maanjäristyksen (Perämeren maanjäristys vuonna 1882) voimakkuudeksi on arvioitu 4,9. Sen keskus on ollut aivan Simon alueen länsipuolella. (Härmä ym. 2007)

Kaava-alueen itäosassa sijaitsee valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma *Röyttänhiekkä* (TUU-13-132), joka on syntynyt aallokon huuhtoessa niemen itärantaa kalasataman pohjoispuolella. Suomen tuuli- ja rantakerrostumat on vuoden 2011 inventoinnissa arvotettu viiteen arvoluokkaan niiden geologisten, biologisten ja maisemallisten ominaisuuksien perusteella. Arvotukseen ovat vaikuttaneet myös muodostumien luonnontilaisuus, kulttuurihistoriallinen arvo sekä niiden merkitys virkistyskäytölle ja vesihuollolle. Röyttänhiekkä kuuluu arvoluokkaan neljä. (Mäkinen ym. 2011)

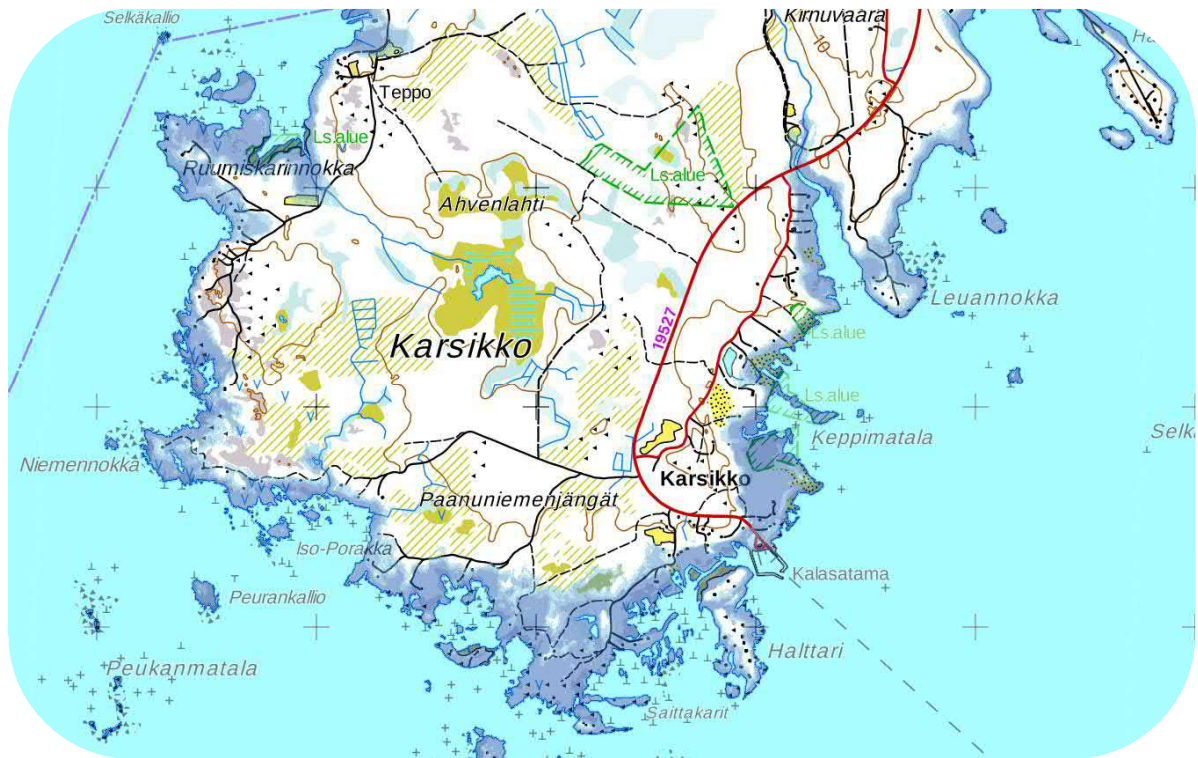
2.3.3 Pinta- ja pohjavedet

Karsikkoniemi sijaitsee Perämeren rannikolla. Merivesi on Perämerelle tyypillistä niukkaravinteista murtovettä, mikä johtuu runsaasta jokivesien tulovirtaamasta. Perämeren aluetta luonnehtii myös nopea maankohoaminen ja sen myötä jatkuvasti muuttuva rantavyöhyke matalilla alueilla. Suurin osa vedenpinnan muutoksista on sääolosuhteista johtuvaa vaihtelua. Vesimuodostuman *Maksniemi sisä* (Karsikkoniemen länsipuoli) fysikaalis-kemiallisten tekijöiden mukainen luokka oli tyydyttävä ympäristöhallinnon laatimassa, vuosien 2000–2006 vedenlaatuaineistoon perustuvassa vesimuodostuman tilan luokittelussa.

Kemijoki on Perämereen laskevista joista suurin. Merialuetta kuormittavat jokivesien ja hajakuormituksen lisäksi Oy Metsä-Botnia Ab:n Kemian tehtaan ja Kemiart Liners Oy:n käsitellyt jätevedet, jotka johdetaan Kemijoen edustalle. Jätevesien merkittävimmät kuormitteet ovat happea kuluttava orgaaninen aines, ravinteet, kiintoaine sekä puunjalostusteollisuuden orgaaniset klooriyhdisteet. Veden laatu tarkastelualueella on parantunut jätevesien käsittelyn tehostumisen myötä. Selvimmin vaikutukset ovat olleet havaittavissa jätevesien primäärisillä vaikutusalueilla talvella, jolloin olosuhteet merialueella ovat stabiilimmat ja jätevesien vaikutukset selvemmin havaittavissa kuin kesällä. Happitilanne on parantunut eikä hapettomuutta ei ole enää vuosiin todettu. Myös fosforipitoisuudet ovat pienentyneet. (Fennovoima 2009)

Suunnittelualue sijoittuu alueelle, jossa merivesitulvat ovat mahdollisia. Suurimman tulvariskin aiheuttaa myrskyjen seurauksena syntyvä merivedenpinnan nousu. Suurin havaittu merivedenkorkeus on ollut Mauri-myrskyssä vuonna 1982, jolloin merivedenkorkeus oli suurimmillaan +2,33 metriä (N2000). Ilmatieteenlaitoksen määrittämien suositusten mukaan suunnittelualueella rannikkoalueen alin rakentamiskorkeus on +2,60 metriä (N2000). Lisäksi on otettava huomioon paikkakohtainen aaltoiluvara ja matalien lahtien pohjukoissa tuulen aiheuttama paikallinen kallistus. Yhdyskuntasuunnittelun tarve ulottuu pitkälle tulevaisuuteen, minkä vuoksi suositukset perustuvat vedenkorkeuteen, jonka ylittymisen todennäköisyys vuonna 2100 on 1/250 (Kuva 6). (Parjanne & Huokuna 2014)

Simon kunnassa on yhdeksän vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta ja kaksi siihen soveltuvaa aluetta. Suunnittelualueella ei sijaitse vedenhankinnan kannalta tärkeitä tai siihen soveltuvia pohjavesialueita. Maksniemen pohjavesialue sijaitsee noin kaksi kilometriä suunnittelualueen pohjoispuolella. Alueella on runsaasti soita ja soistumia sekä joitakin pieniä pintavesiuomia. Karsikkojärven ympäristö on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi suoalueeksi, ja alueella esiintyy harvinaisia kasvilajeja.

Kuva 6. Tulvavaarakartta kerran 250 vuodessa (1/250a) toistuvan tulvan peittämästä alueesta Karsikkoniemessä (SYKE 2017)

2.3.4 Ilmasto ja ilmanlaatu

Perämeren alueella on pitkä talvi ja suurimman osan vuotta vallitsee suhteellisen alhainen lämpötila. Perämeren sijainti suuren mantereen länsiosassa ja toisaalta lähellä Atlantin valtamerä saa aikaan sen, että ilmasto vaihtelee meri- ja mannerilmaston välillä riippuen vallitsevista tuulista. (Fennovoima 2008)

Ilmanlaatu Kemin–Keminmaan alueella on suoritettujen mittausten sekä bioindikaattoriseurannan perusteella hyvä. Kemin sellu- ja paperiteollisuuden savukaasupäästöjen ympäristövaikutukset ovat vähentyneet 1990-luvun alusta lähtien. Ilmanlaadun mittausten mukaan rikkidioksidi on ollut jo vuosien 1999–2003 aikaan tasolla, jossa se ei enää ole ilmansuojellullinen ongelma. Karsikkoniemi sijaitsee varsin kaukana päästölähteistä, joten ilmanlaatu alueella on hyvä. (Fennovoima 2008)

2.3.5 Eläimistö

Karsikkoniemen maaeläimistö koostuu tyypillisistä Perämeren rannikkoseutujen metsälajeista kuten hirvi, metsäjänis ja orava. Piennisäkkäistä alueen tyypillisiä lajeja ovat muun muassa kärppä, lumikko ja metsämyyrä. Alueella tavataan myös metsäkauriita ja Karsikosta on tehty jälkihavaintoja ilveksestä. Alueen selkärangattomista eläimistä ei ole tehty yhtenäisiä kartoituksia. (Seitap Oy 2006) Alueella ei ole havaittu liito-oravia, lepakkoja tai viitasammakoita (wpd Finland Oy 2009).

Kalakanta

Ammattikalastajien mukaan kutualueita ovat muun muassa Karsikkoniemen kaakkoisranta, Selkä- ja Nikunmatalan alueet sekä Keminkraaselin lounaispuoliset matalikot. Kalastajien mukaan periaatteessa lähes kaikki Karsikkoniemen edustan matalat (1–2 metrin) karikot ja ranta-alueet ovat karisiiian, muikun ja silakan potentiaalisia kutualueita. Fennovoiman vuonna 2009 tehtyä lisäselvitystä varten haastatettujen ammattikalastajien kokonaissaalis Karsikkoniemen edustalla oli vuosina 2007–2008 noin 10–12 tonnia, josta lohta oli keskimäärin 39 %, muikkua 24 %, silakkaa 19 % ja siikaa 7 %. Kalastajakohtainen saalis oli varsin pieni eli 2,5–3,0 tonnia. Kokonaissaalista tarkasteltaessa on huomioitava, että se kuvastaa saalista nykytilanteessa, jossa rysäkalastusta on rajoitettu. Etenkin lohisaaliit voisivat olla huomattavan erilaiset ilman pyyntirajoituksia.

Linnusto

Karsikkoniemen linnusto on lajistoltaan monipuolista johtuen alueen elinympäristörakenteen vaihtelevuudesta. Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä on kaksi linnustollisesti arvokkaampaa kohdetta, joista Karsikkojärvellä (Ahvenlahden suo) ja Keppimatalan, Junnankarin, Länsikarin sekä Peurankallion lintuluodolla pesii useita EU:n lintudirektiivin liitteen I lintulajeja. Lisäksi Karsikon edustan muut saaret ja luodot ovat linnustollisesti merkittäviä. Kalasääski pesii alueella ja pesäpaikka on tiedossa (viranomaisneuvottelu 23.10.2015 / Lapin ELY-keskus). Alueen metsien lintulajisto on tyypillistä havumetsien peruslajistoa, jossa näkyy kuitenkin selvästi jo pohjoisen lajiston vaikutusta.

2.3.6 Kasvillisuus

Simon rannikon ja saariston kasvillisuus on sekä lajistoltaan että kasvillisuustyyppistöltään monipuolista. Monimuotoisuutta luovia tekijöitä ovat muun muassa nopea maankohoaminen, rantakasvillisuuden vyöhykkeisyys, Perämeren murtovesiominaisuus sekä kulttuurin luomat biotoopit. Karsikkoniemen rannat ovat Perämeren maankohoamisrannikolle tyypillistä sukkessorantaa. Kasvillisuus muuttuu rannalta sisämaahan päin siirryttäessä merenrantaniitystä pajukon kautta harmaalepän ja koivun hallitsemiksi lehtimetsiksi ja lopulta havupuukankaiksi. (Seitap 2006)

Karsikkoniemen alueen rantaniityt ovat pääosin kapeita ja kivikkoisia. Laajimmat merenrantaniityt on rajattu luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi luontotyypeiksi. Rantaniityt ovat pääasiassa matalakasvuisia vihvilä-, heinä- ja saraniittyjä. Niittyjä hallitsevat luhtakastikka ja paikoin tupassara. Ruoko-, luikka- ja kaislarantaniittyjä sekä suursarantaniittyjä esiintyy alueella vähäisesti. Erityisesti ruovikot ovat pienialaisia. Rantaniittyjen yleiseen ruoholajistoon kuuluvat muun muassa lehtovirmajuuri, terttualpi, hiirenvirna, rentukka, kurjenjalka, merihanhikki, vilukko sekä paikoin ruijanesikko ja käärmeenkieli. Tyrni kasvaa hyvin runsaana Karsikkoniemen rannoilla.

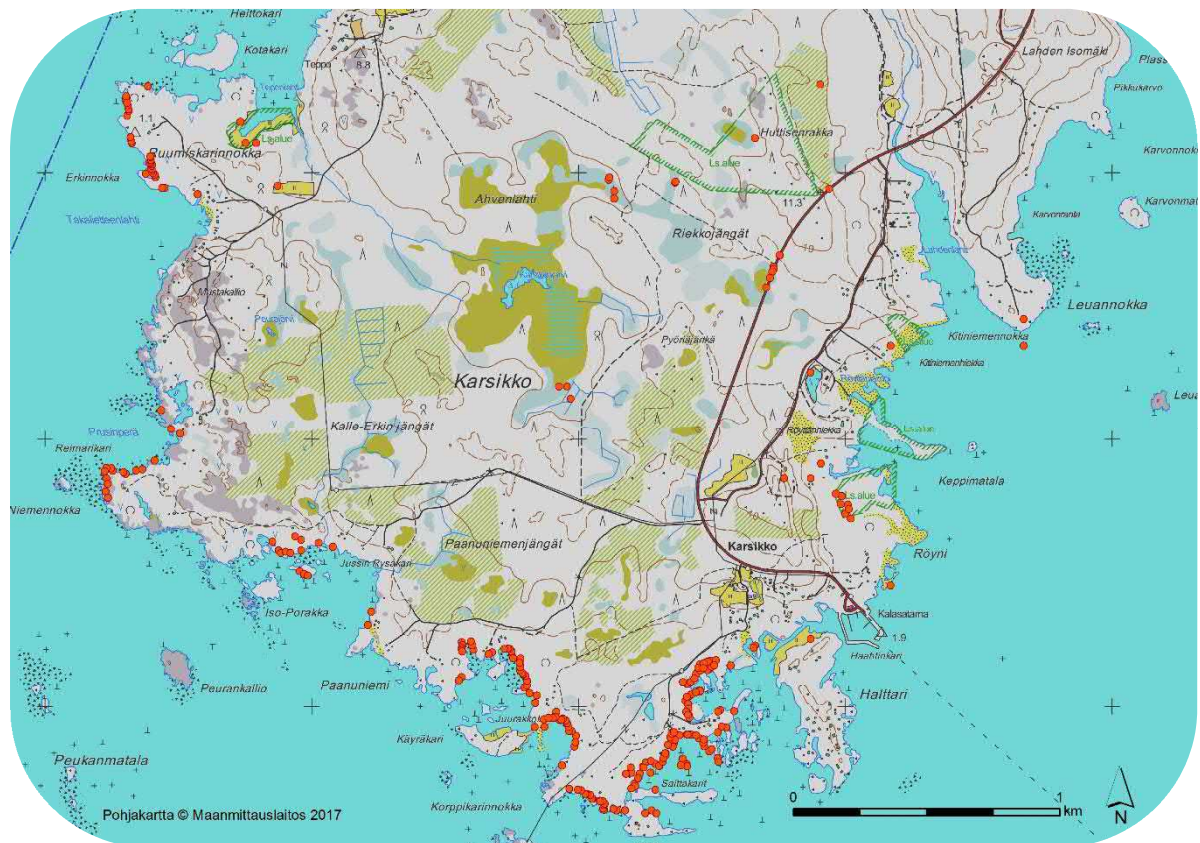
Hiekkarantaa on muun muassa Röynin alueella. Alueen lajistoon kuuluvat muun muassa suola-arho, rantavehna ja merikohokki. Alueella ei kuitenkaan ole selvää dyynimuodostusta. Karsikkoniemellä on myös kallioisia rantoja.

Rantaniityt vaihtuvat mantereen puolella pajupensaikoiksi ja merenrantalehdoiksi. Laajoja, koivuvaltaisen lehtimetsän alueita on Karsikkoniemen eteläosissa. Koivun lisäksi metsissä kasvaa muun muassa harmaaleppää, pihlajaa ja haapaa. Rantakoivikkojen kenttäkerrosta muodostavat muun muassa heinät, lillukka, mesimarja, karhunputki ja ruohokanukka. Kosteammissa metsissä on paikoin runsaasti mesiangervoa, varsinaiset Filipendula-tyypin lepikot ovat kuitenkin hyvin pienialaisia. Esimerkiksi niemen eteläosassa lehtipuita kasvavat kangasmetsät vuorottelevat pajukkoisten kosteikkopainanteiden kanssa.

Karsikkoniemen rannat nousevat melko nopeasti kangasmaaksi varsinaisen rantavyöhykkeen ollessa pääosin melko kapea. Alueen metsät ovat metsätalouskäytössä eikä niissä ole havupuustoa pystyssä tai maapuuna. Metsäkuvioiden ikä on vaihteleva. Alueella on runsaasti iäkkäitä kuusikoita, mutta myös runsaasti hakkuualoja ja taimikoita. Esimerkiksi Paanuniementien varressa metsät ovat hyvin käsiteltyjä.

Karsikkoniemen metsistä suurin osa on tuoreita kankaita (puolukka-mustikkatyyppi), pääpuulaji on kuusi. Paikoin kuusen seassa kasvaa mäntyä ja hieskoivua. Kosteammilla paikoilla on korpea. Niemen keskiosissa sekä kalliokkoisilla ja hiekkaisen maaperän alueilla on karumpia, kuivempia mäntymetsiä (variksenmarja-mustikkatyyppi ja mustikka-kanerva-jäkälätyyppi). Kitiniementien varrella on laaja Röyttänhiekan hiekkakenttä, jolla kasvaa mäntyä, katajaa, sianpuolukkaa, valko- ja harmaaporonjäkälää sekä torvijäkälää. Paikoin alueella on avointa hiekkapintaa. Alue on hyvin kulutusherkkää.

Karsikkoniemen kärjessä on useita pienialaisia, metsän ympäröimiä kosteikkolaikkuja. Suurin osa niistä on suursaraisia, osa luhtaisia nevoja. Kasvillisuutta muodostavat muun muassa jouhi- ja pullosara, korpikastikka, järvikorte ja kurjenjalka. Alueella on myös pieniä lettoja, joilla kasvaa vaateliasta lajistoa ja muun muassa kämmeköitä. Niemen kärjen alueella kosteikoita ei ole juurikaan ojitettu.

Kuva 7. Uhanalaisten kasvilajien esiintymät (Lapin ELY-keskus 2018)

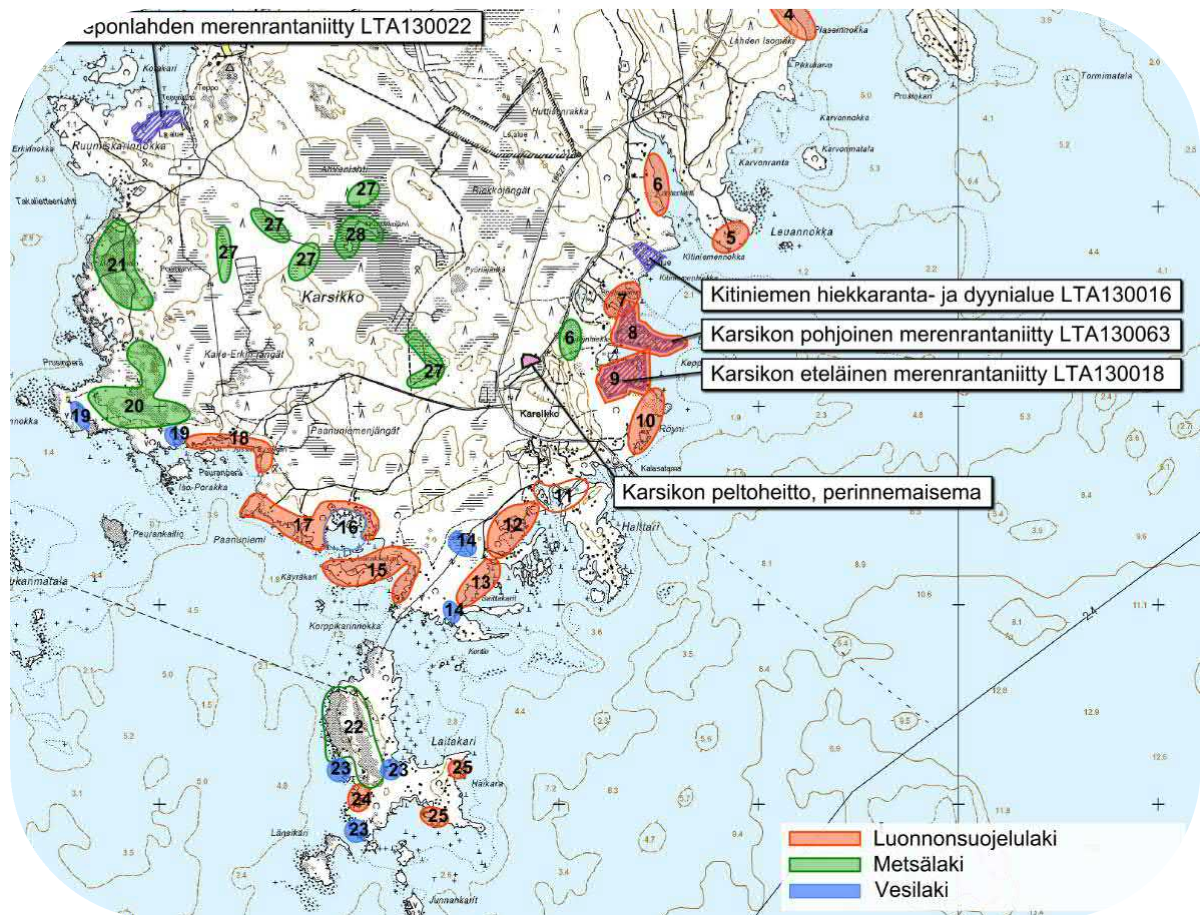
Merkittävin suo on Karsikkojärveä ympäröivä avoin neva, joka on syntynyt järven umpeenkasvun seurauksena. Suo on rimpinen ja tyypeiltään pienipiirteisesti vaihteleva. Järven eteläpuoleinen suo on pullosaran hallitsemaa suursaranevaa. Karsikkojärven rannat ovat tiheää järviruovikkoa. Karsikkojärven pohjoispuolella on lettoa. Lettolajistoa alueella edustavat muun muassa lettovilla, lettoväkäsammal, lettosirppisammal ja kultasammal. (Fennovoima 2008)

Karsikkoniemen alueella uhanalaisista lajeista runsaimpana esiintyy ruijanesikko. Ruijanesikon kanssa samoilla kasvupaikoilla kasvaa usein käärmeenkieltä (huomioitava) ja kämmeköitä. Suurin osa rantojen kämmekkeäesiintymistä on veripunakämmekkää (rauhoitettu, valtakunnallisesti uhanalainen) tai veripunakämmekän ja suopunakämmekän (huomioitava) risteymiä. Tyrni (huomioitava) on hyvin yleinen laji Karsikon rannoilla. Karsikkoniemen keskiosien suoalueilla, erityisesti Karsikkojärven ympäristössä, on havaittu veri- ja suopunakämmekän esiintymiä sekä silmälläpidettävien, alueellisesti uhanalaisten ja Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvien lajien esiintymiä. Alueella esiintyvät myös rauhoitetut suovalkku ja lettosara (valtakunnallisesti uhanalainen). (Fennovoima 2009)

2.3.7 Luonnonsuojelualueet ja muut arvokkaat kohteet

Karsikkoniemen alueella sijaitsee luonnonsuojelulain nojalla suojeltavia luontotyyppejä. Karsikkoniemen itärannalla sijaitsevat Karsikon pohjoinen ja eteläinen merenrantaniitty. Teponlahden merenrantaniitty sijaitsee Karsikkoniemen länsirannalla, Ruumiskarinnokan pohjoispuolella.

Lisäksi kahden hehtaarin kokoinen Kitiniemen hiekkaranta- ja dyynialue sijaitsee kaava-alueen pohjoispuolella, Karsikkoniemen itärannalla. Karsikkoniemen keskiosassa, Riekkojänkien pohjoispuolella sijaitsee yksityisen maanomistajan ja Lapin ELY-keskuksen välisellä, luonnonsuojelulain 25 §:n mukaisella sopimuksella, määräaikaaisesti rauhoitettu metsäalue.

Kuva 8. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat luonnonsuojelualueet, luonnonsuojelulain luontotyytit, metsälain ja vesilain mukaiset kohteet sekä perinnemaisemat (Fennovoima 2009)

Kaava-alueella sijaitsee useita EU:n luontodirektiivin liitteessä IV b tarkoitetun kasvilajin esiintymisalueita. Direktiivin mukaiset lajit edellyttävät tiukkaa suojelua, ts. niiden poimiminen ja hävittäminen sekä kaupallinen käyttö ja hallussapito on kielletty (LSL 49 § 2 mom).

Kaava-alueella sijaitsee useita luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen luontotyyppi.

Ranta-alueilla sijaitsee vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:n mukaisia vesiluonnon suojelutyypppejä, fladoja ja kluuveja. Kohteet ovat lakisääteisesti rauhoitettuja ja niiden muuttaminen on luvanvaraista.

Kaava-alueella sijaitsee huomioitavia metsälain (1093/1996) 10 §:n mukaisia metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Näihin kuuluvat muun muassa pienialaiset, luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot, pienten lampien ja purojen ympäristöt ja rantaluhat.

Karsikkonimen alueen uhanalaiset luontotyytit ja niiden esiintyminen perustuvat kesän 2008 inventointeihin ja rajauksia voidaan pitää suuntaa-antavina.

Soidensuojeluohjelman tarkistuksessa Karsikkojärven suo on arvioitu valtakunnallisesti arvokkaaksi suoalueeksi. Suo kuuluu maankohoamisrannikon primäärisuksessiovaiheen aapa-sarjaan. Karsikkojärven suoaluetta ei kuitenkaan ole sisällytetty soidensuojelun täydennysohjelmaan, koska se on kokonaan yksityisessä omistuksessa.

Alueella ei sijaitse Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Kuva 9. Kaava-alueella sijaitseva valtakunnallisesti arvokas suoalue (Lapin ELY-keskus 2015)

2.3.8 Melu ja värinä

Suunnittelualueen ympäristössä ei ole nykyisin merkittävää melua aiheuttavaa toimintaa. Karsikkoniemen sijaintipaikan ympäristön maastossa ei ole erityisiä melun leviämistä edistäviä tai haittaavia piirteitä ja melun leviäminen ympäristön meluherkkiin loma-asutuskohteisiin tapahtuu pääasiassa puuston ja aluskasvillisuuden peittämää maanpintaa pitkin.

2.4 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisten maanomistajien omistuksessa.

2.5 Rakennettu ympäristö

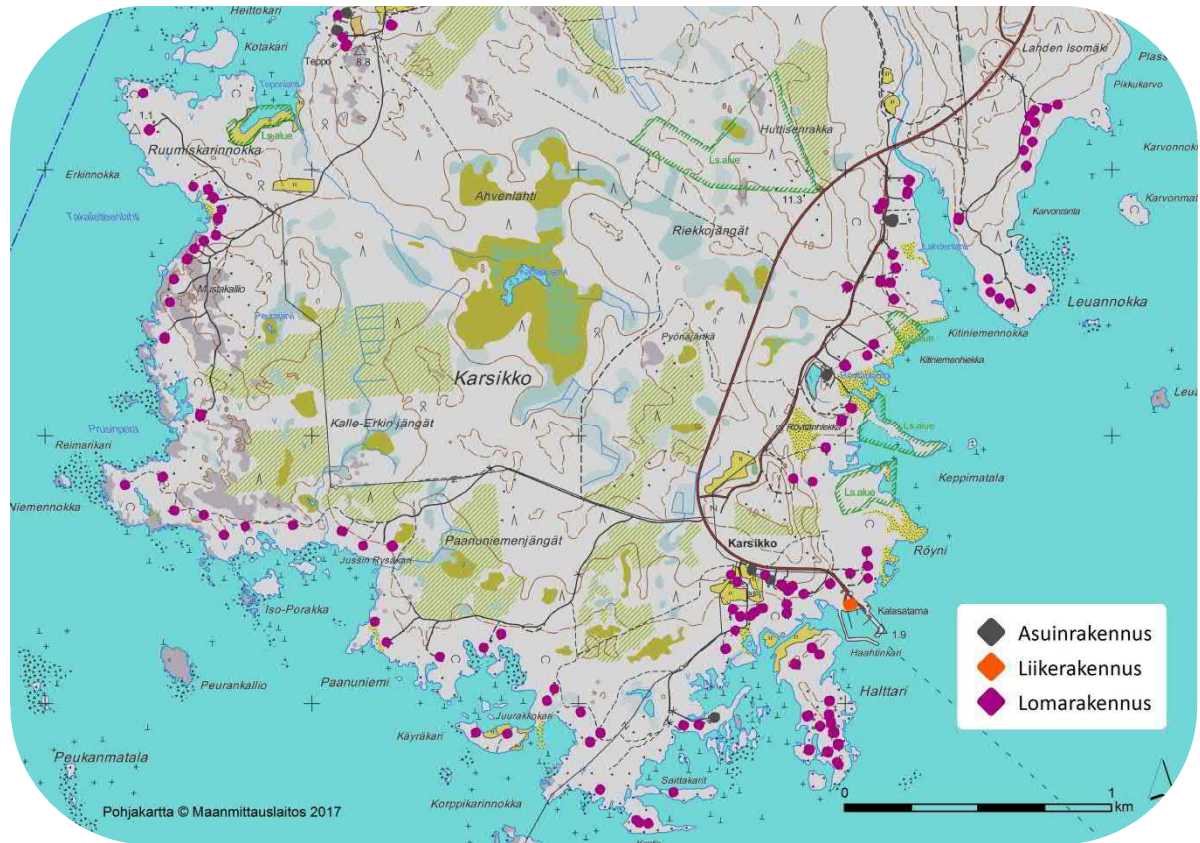
2.5.1 Asutus

Simon kunnassa on noin 3 200 asukasta, joista noin puolet asuu taajamissa (Tilastokeskus 2016). Pääosa Karsikkoniemen rakennuskannasta on loma-asutusta, mutta myös pysyvää asutusta on jonkin verran. Niemen kaakkoisosaan on 1700-luvun lopulla perustettu *Karsikko*-niminen uudistalo, joka on 1900-luvun alkupuolella jaettu halkomalla viiteen osaan.

Kuva 10. Ote vuoden 1915 halkomiskartasta Karsikon tonttimaan kohdalta (Maanmittauslaitos 1915)

Karsikon, Lukkarilan ja Rantatalon tilojen tonttimaan paikalle on 1900-luvun kuluessa rakentunut kalastajakylä ja sen lähettyville kalasatama. Suurin osa kalastajakylän rakennuksista on sittemmin purettu. Välttömästi niemenkärjen eteläpuolella on Laitakarin saari, jossa on loma-asutusta. Karsikkoniemen lähiympäristö on harvaan asuttua. (Kansallisarkisto 1780; Maanmittauslaitos 1915, 2017a, 2017b; Fennovoima 2008)

Kuva 11. Suunnittelualueen nykyinen yhdyskuntarakenne (Maanmittauslaitos 2017b)

2.5.2 Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kemin–Tornion talousalue on yksi teollistuneimmista alueista Suomessa, mikä näkyy myös alueen elinkeinorakenteessa. Alue tuottaa noin 90 prosenttia Lapin ja noin 8 prosenttia koko Suomen vientituloista. Teollinen toiminta alueella pohjautuu vahvaan metalli- ja metsäteollisuuteen sekä näiden ympärille muodostuneeseen klusteriin. Kemin–Tornion talousalueella on myös painoarvoa Lapin kaupallisena keskuksena, ja viimeaikaiset investoinnit ovat vahvistaneet asemaa. Kaupan markkina-alue ulottuu Keski-Suomesta Pohjois-Norjaan ja Luoteis-Venäjälle saakka.

Karsikkoniemen länsipuolisille saarille ja niemille Kemin–Tornion alueella on sijoittunut raskasta teollisuutta, satamatoimintoja ja tuulivoimaloita – mm. Veitsiluodon teollisuusalue sekä Ajoksen satama. Lapin meri- ja rannikkoalueen tuulivoimamaakuntakaavassa on Karsikon ympäristöön merialueille osoitettu tuulivoimaloiden alueita. Lähiseudun työpaikat sijoittuvat pääosin taajama-alueille. Lapin Liiton (2008) selvityksen mukaan esimerkiksi Simon työllisistä yli kolmannes kävi vuonna 2005 Kemin kaupungin alueella töissä.

2.5.3 Palvelut

Lähimmät koulut ja päiväkodit sijaitsevat Hepolan ja Maksniemen alueella. Kemin keskustaajaman alueella sijaitsee useita kouluja, päiväkoteja ja palvelutalo sekä lähin sairaala. Simossa keskiasteen oppilaitoksista on lukio, muut lähimmät keskiasteen oppilaitokset sijaitsevat Kemissä.

2.5.4 Liikenne

Suunnittelualueen pohjoispuolella kulkee valtatie 4. Alueelle johtaa valtatieltä erkaneva Karsikontie, jonka kautta on yhteys kalasatamaan. Karsikontien sivuteiden, Kitinniementien, Paanuniementien ja Puntarniementien kautta on yhteys niemen etelä- ja itärannalla sijaitseville asuinrakennusten tonteille ja loma-asunnoille. Kemin puolella Hepolan asuinalueen lounaispuolelta lähtee Lallinperäntie, jonka kautta on yhteys kunnanrajan molemmiin puolin

sijaitseville asuinrakennusten tonteille sekä tien jatkeena olevan Takalietteen tien kautta Karsikon länsirannalla sijaitseville loma-asunnoille.

2.5.5 Yhdyskuntatekninen huolto

Vesijohtoverkosto ulottuu alueen itälaidalla Puntarniemen ja Kitinniemen kautta kalasatamaan. Viemäriverkosto ei ulotu suunnittelualueelle. Lähin viemäriverkko on Maksniemessä. Kaava-alueen pohjoispuolella kulkee Kemmin ja Simon välinen siirtoviemäri ja yhdysvesijohto. Vesijohto on halkaisijaltaan 110 mm ja se toimii varmistusjohtona sille, että tietyissä tilanteissa vettä voidaan johtaa lyhytaikaisesti Kemistä Simoon. Uusi johto palvelee myös Kemmin ja Simon rajalla olevaa omakoti- ja loma-asutusta. Niiden kulutus on suhteellisen vähäinen.

Sähkönjakelusta suunnittelualueella vastaa Rantakairan sähkö Oy.

2.6 Kulttuuriympäristön arvokohteet

Tiedot suunnittelualueen arvokohteista perustuvat pääosin olemassa oleviin selvityksiin. Seudun rakennuskantaa on inventoitu Lapin ympäristökeskuksen ”Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi” – hankkeen yhteydessä. Tietoja rakennuskannasta on täydennetty ydinvoimayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Karsikkoniemen muinaisjäännökset on inventoitu kesällä 2009.

Kaava-alueella ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä tai muinaismuistoja. Myöskään merialueelta ei tunneta vedenalaisia muinaisjäännöksiä. Kaava-alueen kaakkoisosassa sijaitseva vanha kalastajakylä on mainittu RKY-tilastoissa. Vuoden 2009 tarkastuskierroksella sitä ei otettu mukaan valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen listaukseen. Kylän vanhoista rakennuksista suurin osa on purettu. Jäljellä olevilla, kalastajakylän rakennusperintöön liittyvillä rakennuksilla on kuitenkin edelleen kulttuurihistoriallista arvoa.

Kaava-alueella sijaitsee yksi *Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi* -hankkeen rakennusinventointikohde: *Villentalo*. 1800-luvun lopulla rakennettu päärakennus on ollut luotsin asuntona sekä väliaikaisesti myös kalastajien asuntona. Pihassa on aiemmin ollut myös poikkipäädyllinen navetta, mutta se on purettu ja sen paikalla on nyt uusi piharakennus. Villentalo on Karsikon vanhin säilynyt rakennus. Kohteella on rakennushistoriallista, kulttuurihistoriallista ja maisemallista arvoa. (Lapin ympäristökeskus 2007, Elo & Seppälä 2013) Vastaavalla paikalla on rakennusmerkintä vuoden 1915 halkomiskartassa (Kuva 10). Rakennus on alun perin ollut osa *Rantatalon* tilan talouskeskusta ja Karsikon vanhaa kylämiljöötä (Maanmittauslaitos 1915). Noin yhdeksän kilometriä suunnittelualueesta itään sijaitsee *Simonkylän ja Simoniemen kyläasutus*, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Karsikon kylän pohjoispuolella on pienialainen perinnemaisemakohde, *Karsikon peltoheitto*.

Kuva 12. Kalastajakylän vanhin säilynyt rakennus (Villentalo, rantatontti), jonka vanhin osa on toteutettu 1800-luvun lopulla. Muilta osin kylän rakennuskanta on pitkälti uusiutunut.

3. SELVITYKSET

Karsikkoniemen alueen nykytilasta on tehty useita selvityksiä suunnitellun ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (2008) sekä alueen kaavoitusmenettelyjen (2004 ja 2009) yhteydessä. Ydinvoimalaitoksen YVA-menettely päättyi 20.2.2009 työ- ja elinkeinoministeriön annettua lausuntonsa YVA-selostuksesta. Lausunnossa edellytettiin vielä lisäselvityksiä, jotka valmistuivat vuonna 2009. (Fennovoima 2008; 2009)

Nyt laadittavassa yleiskaavassa hyödynnetään tehtyjä selvityksiä ja arviointitöiden tuloksia.

Alueelta on valmistunut mm. seuraavat erillisselvitykset:

- Karsikkoniemen luontoselvitys, Seitap Oy 2004
- Virtausmalli Simon edustalle lämpöpäästöjen leviämisen arviointiin 19.6.2008, YVA Oy; Hannu Lauri, Jorma Koponen, 36 s.
- Ydinvoimalaitoksen YVA, luontoselvitys ja vaikutusarvio, Simo, Pöyry Environment Oy 2008
- Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön, Pöyry Environment Oy 2008
- Asukaskysely (33 s.) ja teemahaastattelut osana sosiaalisten vaikutusten arviointia. Pöyry Environment Oy 2008.
- Aluetaloudellisten vaikutusten arvioinnin taustaselvitys. Pöyry Energy Oy 2008.
- Melumallinnus, rakentaminen, käyttö, erikoistilanteet, Pöyry Energy Oy 2008
- Fennovoima Oy, ydinvoimalaitoshanke – Selvitys merialueen veden laadusta Pyhäjoella, Ruotsinpyhtäällä ja Simossa, Pöyry Environment Oy 2009a
- Fennovoima Oy, ydinvoimalaitoshanke – Selvitys merialueen pohjaeläimistöä Pyhäjoella, Ruotsinpyhtäällä ja Simossa, Pöyry Environment Oy 2009b
- Pyhäjoen, Ruotsinpyhtään ja Simon edustan merialueiden kasviplanktonitutkimukset kesällä 2009. Ambiotica. Tutkimusraportti 130 / 2009
- Fennovoima Oy, ydinvoimalaitoshanke – Vedenalaisen luonnon nykytilan kuvaus Pyhäjoella, Ruotsinpyhtäällä ja Simossa, Alleco Oy 2009
- Virtausmalli lämpöpäästöjen leviämisen arviointiin. Hydrodynaamisen merimallin kuvaus. Hannu Lauri, YVA Oy, 2009
- Fennovoiman ydinvoimahankkeen kasvillisuusselvitykset v. 2009 – Karsikko, Simo, Pöyry Environment Oy 2009d
- Simon Karsikon ydinvoimala-alueen linnustoselvitykset 2009. - Kemin- Tornion lintuharrastajat Xenus ry. Kemi, 2009
- Simon Karsikon suunnittelualueiden linnustoselvitykset. Suomen Luontotieto Oy 2009
- Fennovoima Oy, ydinvoimalaitoshanke – kalojen lisääntymisaluekartoitukset Pyhäjoella, Ruotsinpyhtäällä ja Simossa, Pöyry Energy Oy & Kala- ja vesitutkimus Oy 2009
- Karsikkoniemen osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 24.–26.6.2009, Katja Vuoristo, Museovirasto, 3.11.2009.
- Simon Karsikon suunnittelualueiden pesimälinnustoselvitys, Jyrki Oja, Satu Oja, Suomen Luontotieto Oy, 18/2009 (selvityksen tietoja on hyödynnetty TEM:n edellyttämien lisäselvitysten laadinnassa)
- Vedenalaisten muinaismuistojen kartoitus viistokaikuluotaamalla Simossa, Ruotsinpyhtäällä ja Pyhäjoella, Fennovoima Oy, 10/2009

4. TAVOITTEET

Karsikkoniemen kehittäminen on Simon kunnan elinkeinopolitiikan kärkihanke. Laadittavalla yleiskaavalla Karsikkoniemelle on tavoitteena osoittaa teollisuus- tai energiantuotantoalueita maakuntakaavan mukaisesti. Maakuntakaavan laivaväylä-, satama- ja voimajohtovaraukset mahdollistavat alueen monipuolisen kehittämisen. Nykyiselleen jääviä alueita ei sisällytetä kaava-alueeseen.

Laadittava osayleiskaava on luonteeltaan asemakaavoitusta ohjaava, eikä siihen sisälly ranta-alueiden suoraa rakentamisen ohjausta. Osayleiskaavassa osoitetaan alueet, joilla rakentaminen tulee ratkaista rakentamista suoraan ohjaavilla kaavoilla. Osayleiskaavan ympäristölle ja luontoarvoille aiheuttamat vaikutukset pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä.

Kaava laaditaan ns. yleispiirteisenä, oikeusvaikutteisena aluevarausyleiskaavana.

5. KAAVAPROSESSIN VAIHEET

5.1 Aikataulu

Kaavoituksen etenemisvaiheet on esitetty oheisessa taulukossa.

Taulukko 3. Aikataulu

SUUNNITTELUVAIHE	AJANKOHTA	KAAVAPROSESSIN VAIHE
Aloitusvaihe	05-10/2015	- vireilletulokuulutus - osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtäville - viranomaisneuvottelu
Valmisteluvaihe	11/2015–10/2016	- maankäyttövaihtoehdot - valmisteluaineiston laatiminen - valmisteluaineisto julkisesti nähtävillä - lausunnot ja mielipiteet valmisteluaineistosta
Ehdotusvaihe	11/2016–06/2018	- valmisteluaineistosta saadun palautteen käsitteleminen - kaavaehdotuksen laatiminen - ehdotusaineisto julkisesti nähtävillä (MRA § 27) - lausunnot ja muistutukset kaavaehdotuksesta - kaavaehdotuksesta saadun palautteen käsitteleminen
Hyväksymisvaihe	07–10/2018	- kaava-aineiston viimeistely - käsittelyt kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa → kaavan hyväksyminen

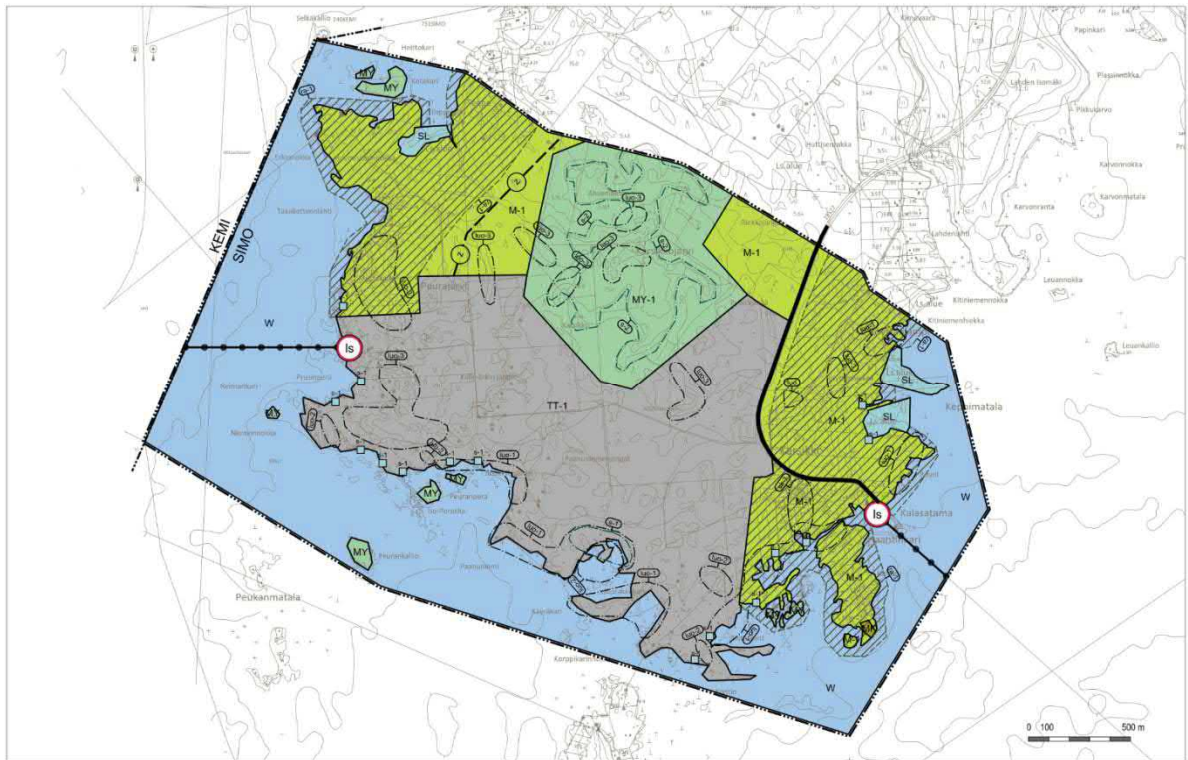
5.2 Aloitusvaihe

Kaavoitus on käynnistynyt Simon kunnanhallituksen päätöksellä 30.3.2015. Yleiskaavoituksen aloituskokous pidettiin Simossa 27.5.2015. Kaava kuulutettiin vireille 12.6.2015, jolloin myös osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 23.10.2015 Rovaniemellä.

5.3 Valmisteluvaihe

Valmisteluvaiheessa suunnittelualueelle laadittiin vaihtoehtoisia maankäyttömalleja, joissa esitettiin eri mahdollisuuksien periaatteita, mutta ei tarkkoja ja lopullisia alueidenkäytön rajoja. Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 ranta-alue jää loma-asuntoalueeksi, VE3 pohjautuu ydinvoimayleiskaavaan. Simon kaavoituksen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 2.5.2016, että osayleiskaavan valmisteluaineisto laaditaan vaihtoehdon 3 pohjalta siten, että Karsikkojärven suoalue huomioidaan suunnittelussa. Koska alueelle tulevia toimijoita ei ollut tiedossa, kaavasta haluttiin tehdä mahdollisimman mahdollistava. Alue on teollisia toimijoita ajatellen valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Ohjausryhmä käsitteli 29.8.2016 vaihtoehdon VE3 pohjalta laadittua kaavaluonnosta ja esitti kunnanhallitukselle sen nähtäville asettamista.

Kaavan valmisteluaineisto oli julkisesti nähtävillä 26.9.–25.10.2016. Aineistoa esiteltiin myös 5.10.2016 järjestetyssä yleisötilaisuudessa, jossa oli seitsemän osanottajaa.

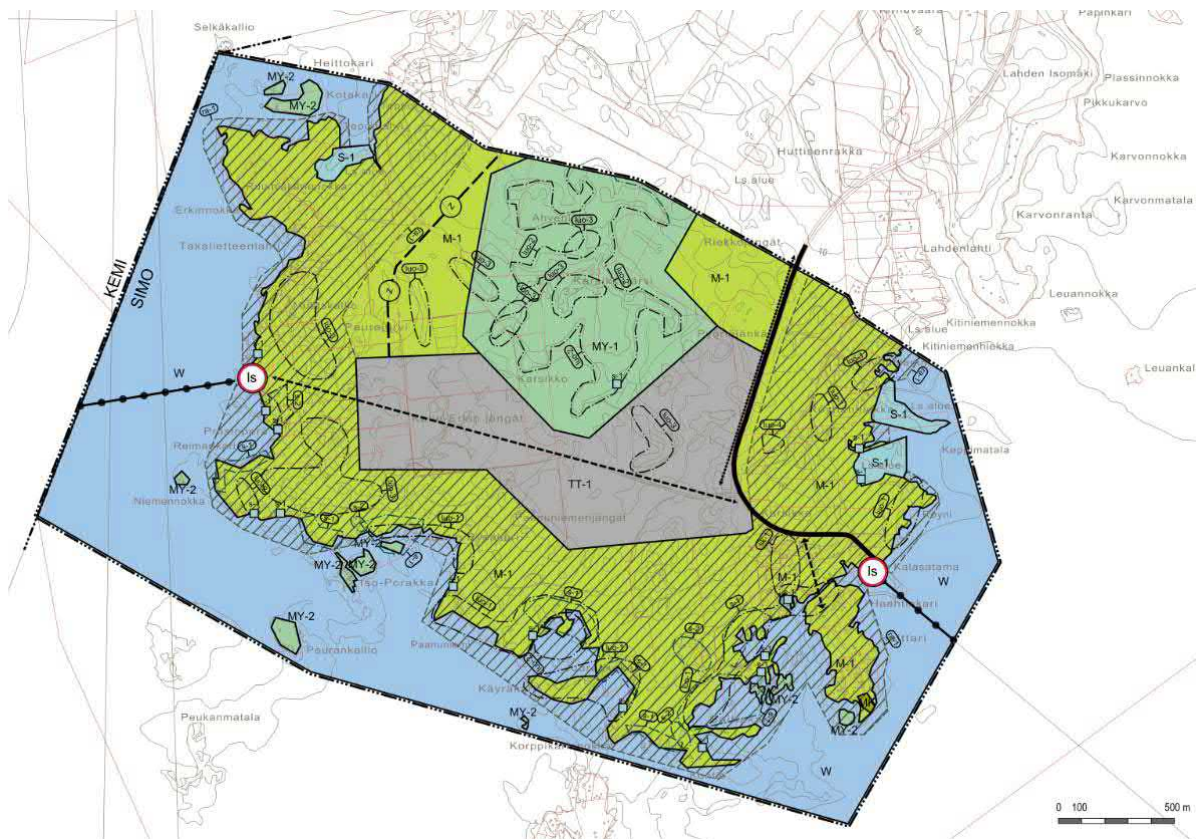
Kuva 13. Kaavaluonnos 5.9.2016

5.4 Ehdotusvaihe

Ehdotusvaiheessa valmisteluaineistosta saatuun palautteeseen laadittiin vastineet. Lisäksi kunta järjesti Lapin ELY-keskuksen kanssa 21.2.2018 työneuvottelun, jossa käsiteltiin alustavaa kaavaehdotusta, saatua palautetta sekä laadittuja vastineita. Saatu palaute ja työneuvottelun tulokset otettiin huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Palautteisiin laaditut vastineet ovat kaavaselistuksen liitteenä (Liite 2).

Seuraavassa on lueteltu keskeisimmät kaavakarttaan, kaavamerkintöihin ja -määräyksiin sekä kaavaselistukseen valmisteluvaiheen jälkeen tehdyt muutokset. Suluissa on mainittu mahdollinen muutokseen liittyvä, kaavan valmisteluaineistosta saadun lausunnon tai mielipiteen antaja.

- TT-1-alueen rajausta tarkistettiin siten, että rantavyöhyke muutettiin kokonaan M-1-alueeksi (ELY-keskus, yksityishenkilöt)
- M-1-alueen kaavamääräystä tarkistettiin (ELY-keskus)
- MY-1-alueen kaavamääräykseen lisättiin maininta MRL 43.2 §:stä (ELY-keskus)
- Pienet saaret ja luodot merkittiin MY-2-alueiksi ja kaavamääräystä tarkistettiin (ELY-keskus)
- Luonnonsuojelulain 29 §:n ja 30 §:n nojalla suojellut luontotyyppialueet merkittiin SL-merkinnän sijaan S-1-alueina
- Merenrantaniittyjen suojelemisesta annettiin yleismääräys (ELY-keskus)
- s-1-osa-aluemerkintöjen rajauksia ja kaavamääräystä tarkistettiin (ELY-keskus)
- s-2-osa-aluemerkinnän kaavamääräyksestä poistettiin viittaus LSL 6 §:ään (ELY-keskus)
- luo-alueiden kaavamääräyksiä tarkistettiin (ELY-keskus)
- Tulvariskistä annettiin yleismääräys ja lisäksi kaavaselistusta täydennettiin tulvariskin osalta (ELY-keskus)
- Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhdetta laadittavaan kaavaan syvennettiin kaavaselistuksessa (ELY-keskus)
- Kaavaselistukseen lisättiin tarkastelu kaavaehdotuksen suhteesta yleiskaavan sisältövaatimuksiin (ELY-keskus)
- Poronhoidon alueidenkäyttöisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta annettiin koko kaava-alueella koskeva yleismääräys (Paliskuntain yhdistys)
- Halttarin saarelle lisättiin tieliikenteen yhteystarve

Kuva 14. Kaavaehdotus 28.2.2018

5.5 Hyväksymisvaihe

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.3.–23.4.2018. Samalla aineistosta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja siitä sai antaa muistutuksia. Lausunnoissa ja muistutuksissa ei esitetty merkittäviä muutoksia kaava-aineistoon, joten Lapin ELY-keskus ei nähnyt tarvetta viranomaisneuvottelun järjestämiselle. Kaava-aineistoa tarkistettiin kaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella. Palautteisiin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä (Liite 3).

Seuraavassa on lueteltu keskeisimmät kaavakarttaan, kaavamerkintöihin ja -määräyksiin sekä kaavaselostukseen ehdotusvaiheen jälkeen tehtyt tarkistukset. Suluissa on mainittu mahdollinen muutokseen liittyvä, kaavan ehdotusaineistosta saadun lausunnon tai muistutuksen antaja.

- s-1-osa-aluemerkintöjä tarkistettiin Ruumiskarinnokan alueella (ELY-keskus)
- tulvamääräystä tarkistettiin (ELY-keskus)
- luontodirektiivin IV(a)-liitteen eläinlajien säilymisen turvaamisesta yksityiskohtaisessa suunnittelussa annettiin yleismääräys (ELY-keskus)
- valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma Röyttänhiekka merkittiin kaavaan ja sen huomioimisesta annettiin kaavamääräys (ELY-keskus)
- vedenalaisinventointiin liittyvää kaavamääräystä tarkistettiin (Museovirasto)
- mahdollisiin tuulivoimaloihin liittyvästä lausuntotarpeesta annettiin yleismääräys (Puolustusvoimat)
- TT-1-alueeseen tehtiin vähäinen tarkistus alueen koillisosassa (muistutus A)
- M-1-alueen kaavamääräystä tarkistettiin (muistutus C)
- lomarakennuspaikkojen tieyhteyksistä annettiin yleismääräys (muistutus C)

Kunnanhallitus esitti 13.8.2018 (§ 205) kunnanvaltuustolle, että se hyväksyisi Karsikkoniemen osayleiskaavan. Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan 1.10.2018 (§ 43).

6. MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT

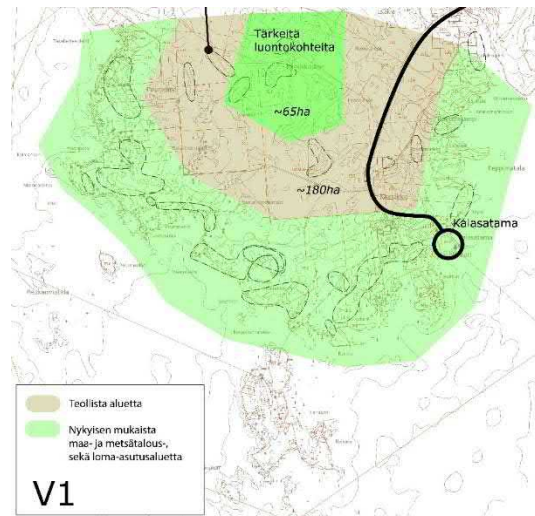
6.1 Yleistä

Valmisteluvaiheessa Karsikkoniemen alueelle laadittiin kolme erilaista yleispiirteistä maankäytön vaihtoehtoa. Alueen rajaukset ovat samankaltaiset kaikissa vaihtoehtoissa, mutta maankäyttö vaihtelee.

Maankäyttövaihtoehto 1

Vaihtoehto pohjautuu yhden toiminnan malliin. Niemen keskiosa on osoitettu yhden tilaa vaativan teollisuusmuodon käyttöön. Myös muut toimintamuodot, kuten matkailuun perustuva toiminta, ovat mahdollisia.

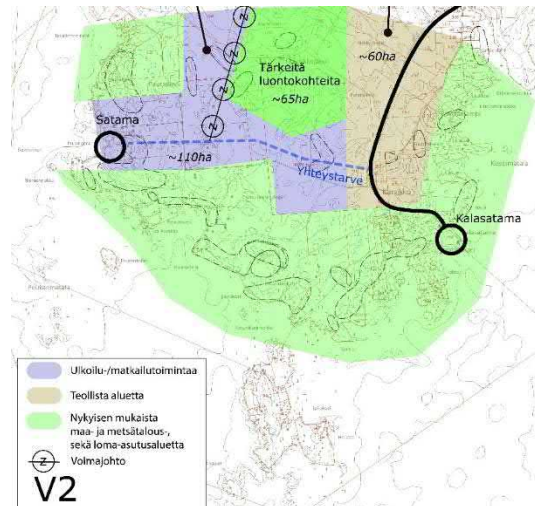
Rantojen rakentaminen ja muu maankäyttö ratkaistaan suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla. Karsikkojärvi ja sitä ympäröivät suoalueet jäävät rakentamisen ulkopuolelle.

Maankäyttövaihtoehto 2

Vaihtoehto pohjautuu kahden toiminnan malliin. Toiselle puolelle niemeä voi sijoittua tilaa vaativia teollisuusmuotoja ja toiselle puolelle on mahdollista sijoittaa esimerkiksi matkailuun tai ulkoiluun liittyviä toimintoja. Länsiosassa on satamavaraus.

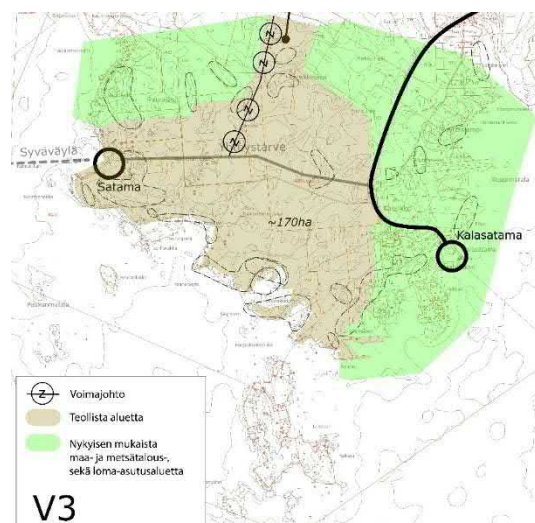
Rantojen rakentaminen ja muu maankäyttö ratkaistaan suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla. Karsikkojärvi ja sitä ympäröivät suoalueet jäävät rakentamisen ulkopuolelle.

Maankäyttövaihtoehto 3

Vaihtoehto pohjautuu hyväksyttyyn ydinvoima-yleiskaavaan. Niemen eteläosa on osoitettu tilaa vaativan teollisuusmuodon käyttöön. Länsiosassa on satamavaraus.

Rantojen rakentaminen ja muu maankäyttö ratkaistaan suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla.

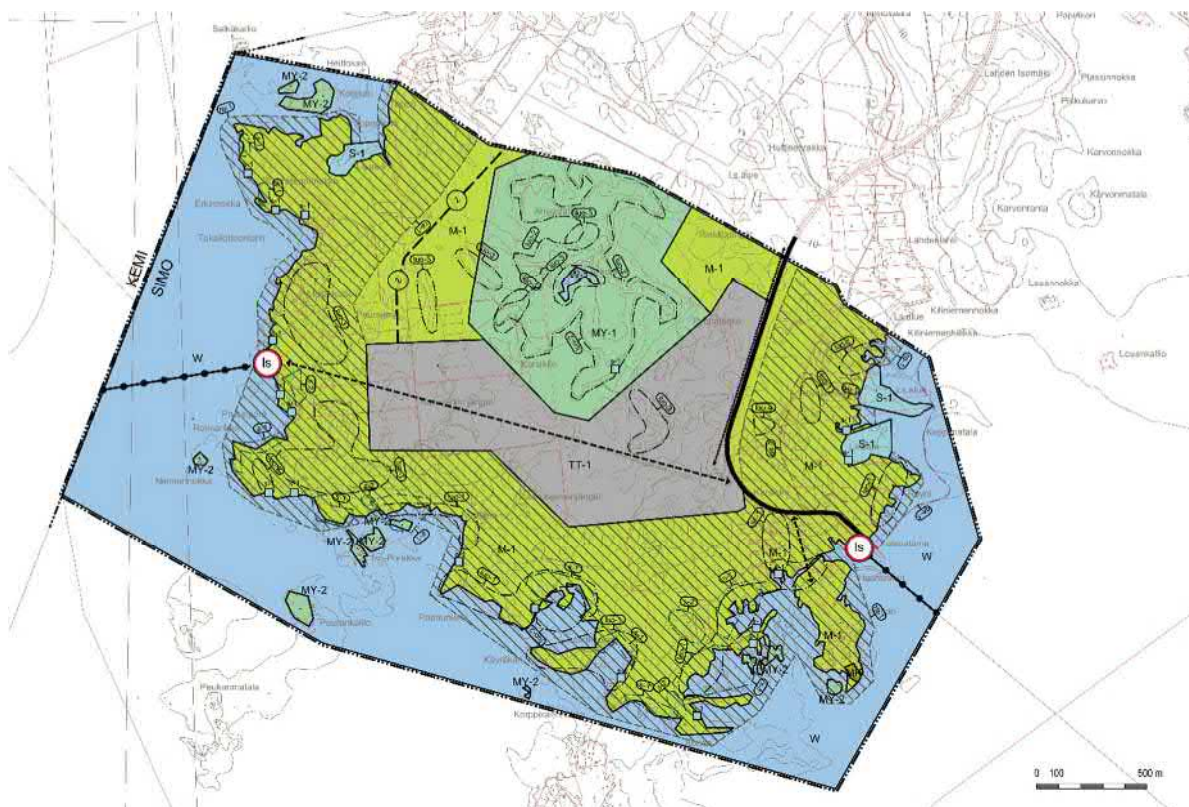
7. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

7.1 Laatimisperiaatteet

Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa teollisuus- ja energiantuotantoalueiden toteuttaminen Karsikkoniemen alueelle maakuntakaavan mukaisesti. Maakuntakaavan laivaväylä-, satama- ja voimajohtovaraukset mahdollistavat alueen monipuolisen kehittämisen. Yleiskaavan tehtävänä on täsmentää maakuntakaavan aluevarauksia ja muita kaavamerkintöjä.

Osayleiskaava on laadittu ns. yleispiirteisenä, oikeusvaikutteisena aluevarausyleiskaavana, joka ohjaa alueen yksityiskohtaisempaa kaavoitusta sekä mahdollisia suunnittelutarveratkaisuja tai poikkeamispäätöksiä. Osayleiskaava ei siis ohjaa suoraan rakentamista, eli sitä tai sen osaa ei voida käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Ranta-alue on osoitettu ohjeellisella ranta-alueen osa-aluemerkinnällä. Alueen mahdollinen rakentaminen tulee ratkaista rakentamista suoraan ohjaavalla yleis- tai asemakaavalla.

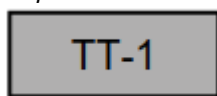
Kaava-alueen pinta-ala on 855 hehtaaria, josta vesialuetta on 325 hehtaaria ja maa-aluetta 530 hehtaaria.

Kuva 15. Kaavakartta

7.2 Kaavan sisältö

7.2.1 Ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue

Karsikkojärven suoalueen eteläpuolelle on kaavassa osoitettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue (TT-1). Alueelle voidaan sijoittaa ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä teollisuus- ja energiantuotantotoimintoja. Perusratkaisu alueen sijoituksesta on tehty maakuntakaavoituksen yhteydessä. Yleiskaavassa ei ole määritelty eri toimintojen välistä suhdetta TT-1-alueen sisällä, sillä TT-1-alue on tarkoitettu toteutettavaksi asemakaavaan perustuen. Asemakaavalla ohjataan alueen yksityiskohtaista maankäyttöä ja luodaan edellytykset rakentamiselle. Asemakaavassa esitetään mm. eri käyttötarkoituksiin rakennettavat korttelialueet ja katuverkko.

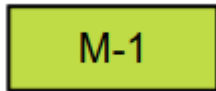
Osayleiskaavan TT-1-alueelle voidaan rakentaa voimajohtoja sekä niihin liittyviä laitoksia ja laitteita. Alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee teknisin ratkaisuin ja riittävin suoja-aluein ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen. TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) hyödyntämistä. Parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla tarkoitetaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-,

ylläpito- sekä käyttötapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä. Tämä tarkoittaa materiaali- ja ainevirtojen parempaa hallintaa, energian tehokkaampaa käyttöä ja pienempiä päästöjä.

Asemakaavoituksessa on turvattava rantavyöhykkeen luonnonarvojen ja luonnonsuojelulain 42.2 §:n mukaisesti alueella olevien luontodirektiivin liitteen IV(b) lajien säilyminen.

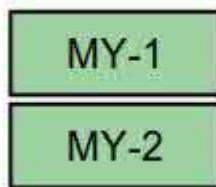
TT-1-alueen pinta-ala on noin 100 hehtaaria.

7.2.2 Maa- ja metsätalousalueet

Karsikkoniemen ranta-alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), joka sisältää myös loma-asuntoalueita. Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti lukuun ottamatta erikseen määrättyä ohjeellista ranta-aluetta ra-1, jolla rakentaminen, kuten loma-asutuksen sijoittuminen, tulee ratkaista suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla. Olemassa olevia rakennuksia saa kuitenkin korjata ja vähäisesti laajentaa sekä olemassa oleviin pihapiireihin rakentaa talousrakennuksia rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti. Tuhoutuneen rakennuksen tilalle saa rakentaa uuden, vastaavan kokoisen rakennuksen. Rakentamisrajoitus on voimassa MRL 43.2 §:n mukaisin oikeusvaikutuksin. M-1-alueella kulkee ohjeellinen voimajohtolinjaus (z). M-1-alueelle rakentaminen ei saa heikentää LSL 29 §:n perusteella suojeltujen merenrantaniittyjen luonnontilaa.

Halttarin eteläkärkeen on osoitettu kalatalouden harjoittamiseen tarvittavien rakennusten alue (MK).

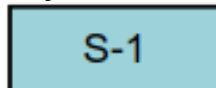
Karsikkojärven suoalueen ympäristö on merkitty kaavaan maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1). Alueella ei saa tehdä maankaivu-, rakentamis- tai muita toimenpiteitä, jotka vaikuttavat osa-aluemerkinnällä luo-2 osoitetun alueen vesitasapainoon tai luonnontilaan. Pienet saaret on merkitty MY-2-aluevarauksina. Niillä ei saa tehdä maankaivu-, rakentamis- tai muita toimenpiteitä, jotka muuttavat arvokasta lintujen pesimisympäristöä. Rakentamis- ja toimenpiderajoitukset ovat voimassa MRL 43.2 §:n mukaisin oikeusvaikutuksin.

7.2.3 Liikennemerkinnot

Prusinperän alueelle ja Karsikon kalasataman alueelle on merkitty satama-alueen kohdemerkintä (Is). Satamista on merkitty laivaväylät, jotka liittyvät nykyiseen laivaväyläverkostoon. Karsikontie on osoitettu yhdystienä ja sen varteen teollisuusalueelta pohjoiseen on merkitty kevyen liikenteen yhteystarve. Karsikontieltä Prusinperän satamaan sekä mantereen ja Halttarin saaren välille on osoitettu tieliikenteen yhteystarpeet.

7.2.4 Suojelumerkinnot

Ranta-alueilla sijaitsevat Lapin ELY-keskuksen toimesta suojellut luontotyyppialueet on osoitettu kaavassa suojelualueina (S-1). Muut alueella olevat suojeluarvot on merkitty kaavaan osa-alue- ja kohdemerkinnöillä sk-1, luo-1, luo-2, luo-3, luo-4, s-1 ja s-2. Suojelusta on annettu kaavamääräykset.

Suojelumerkinnällä s-1 kaavassa on osoitettu suojeltavat kohteet ja alueen osat, joilla sijaitsee luontodirektiivin liitteessä IV (b) tarkoitetun kasvilajin esiintymisalue. Lajien heikentäminen ja hävittäminen on LSL 42 §:n nojalla kielletty. Suojelumerkinnällä s-2 on osoitettu alueen osat, joilla sijaitsee vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen kohde. Kohteen luonnontilaa ei saa muuttaa.

Merkinnällä luo-1 on osoitettu LSL 29 §:n mukaiset luontotyytit. Tällaisten alueen osien suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilyminen. Karsikkojärven suoalue on osoitettu luo-2-merkinnällä. Suon luonnontilan, kasvillisuuden ja vesitasapainon muuttaminen on kielletty. Metsälain 10 §:n mukaiset kohteet on osoitettu luo-3-osa-alueina. Perinnemaisema *Karsikon peltoheitto* on merkitty kaavaan luo-4-osa-aluemerkinnällä. Karsikon vanha kalastajakylä on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaana alueena sk-1. Alueen kulttuurihistorialliset arvot on huomioitava suunniteltaessa alueen käyttöä, ja alueen arvokas

rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Röyttänhiekkan valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma on osoitettu kaavassa ge-1-merkinnällä.

7.2.5 Yleismääräykset

Yleiskaavassa on annettu joitakin yleismääräyksiä, jotka koskevat koko yleiskaava-aluetta:

- Ennen alueella tapahtuvaa rakennus-, ruoppaus- tai muuta merenpohjaa muuttavaa työtä tulee olla yhteydessä Museovirastoon vedenalaisinventointitarpeen arvioimiseksi.
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava rantavyöhykkeen luonnonarvojen ja alueella olevien luontodirektiivin liitteen IV(b) lajien säilyminen luonnonsuojelulain 42.2 §:n mukaisesti.
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyminen luonnonsuojelulain 49.1 §:n mukaisesti.
- M-1-alueen, sataman ja laivaväylän yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa ei saa heikentää luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojeltujen merenrantaniittyjen luonnontilaa.
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.
- Alueen rakentamisessa on otettava huomioon merivesitulvariskit. Alin sallittu rakentamiskorkeus kastumiselta alttiille rakenteille on +2,60 metriä (N2000), minkä lisäksi tulee ottaa huomioon paikkakohtainen aaltoiluvara ja matalissa lahtien pohjukoissa tuulen aiheuttama paikallinen kallistus. Aaltoiluvaran huomioiminen tulee harkita tapauskohtaisesti. Mikäli kaavan hyväksymisen jälkeen esiintyy merivesitulva, joka aiheuttaa suuremman vedenkorkeuden kuin kaavassa on määritetty alimmaksi rakentamiskorkeudeksi, tulee esiintyneen tulvan korkeus ottaa määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä.
- Tuulivoimaloiden (yksittäisen voimalan kokonaiskorkeus yli 50 metriä maanpinnasta) toteuttamiseen liittyvistä suunnitelmista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto.
- Kaikille lomarakennuspaikoille tulee olla käyttökelpoinen pääsytie tai mahdollisuus sellaisen järjestämiseen.

8. KAAVAN SUHDE MUIHIN SUUNNITELMIIN JA VALTAKUNNALLISIIN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISIIN

8.1 Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös tuli voimaan 1.4.2018. Päätöksen voimaan tullessa valmisteilla oleva kaava on voitu hyväksyä päätöksen estämättä 30.9.2018 mennessä. Koska Karsikkoniemen osayleiskaavan hyväksymiskäsittely on tämän päivämäärän jälkeen, kaavassa on otettu huomioon uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen kannalta keskeisiä ovat mm. energiantuotanto, elinkeinoelämään, luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä virkistykseen kohdistuvat vaikutukset.

Karsikkoniemen osayleiskaavan toteuttaminen edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista, mutta yksittäisiin tavoitteisiin liittyy myös ristiriitaisia vaikutuksia. Seuraavassa taulukossa on arvioitu sitä, miten tämän kaavan kannalta olennaiset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat.

Taulukko 4. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.

Luodaan edellytykset vähähiiliseen ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Osayleiskaavan suhde ko. tavoitteisiin:

Perämerenkaarella on parhaimmat edellytykset toteuttaa Lapin teollisuusstrategian mukaista teollisuuden ja energiantuotannon kehittämistä. Karsikkoniemen länsipuolisille saarille ja niemille on sijoittunut raskasta teollisuutta, satamatoimintoja ja tuulivoimaloita.

Karsikkoniemen muuttuminen teollisuus- ja energiantuotantoalueeksi on hyväksytty maakuntakaavassa, jota tämä yleiskaava tarkentaa. Yleiskaavan toteuttaminen edistää alueen kilpailukykyä ja elinkeinotoimintaa sekä kansainvälistä asemaa. Elinkeinoelämän toimintaedellytykset paranevat, koska seudun merkittävät teollisuusalueet on rakennettu jo lähes täyteen.

Alue sijaitsee logistisesti hyvällä paikalla, lähellä valtakunnallista pääliikenneyhteyttä (valtatie 4), josta kaava-alueelle johtaa Karsikontie. Meren läheisyys mahdollistaa uuden meriväylän ja sataman toteuttamisen TT-1-alueen yhteyteen. Näistä syistä johtuen Karsikkoniemi soveltuu erityisen hyvin teollisuus- ja energiantuotantotoimintojen sijoituspaikaksi.

Kaavassa on tunnistettu tarve parantaa alueen saavutettavuutta kävelyn ja pyöräilyn kannalta osoittamalla kävelyn ja pyöräilyn yhteystarve valtatie 4 suunnasta TT-1-alueelle.

TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttämistä, jotta ehkäistään teollisuustoiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähennetään sitä. Kaavalla mahdollistetaan uusiutuvan energiantuotannon (esim. bioenergia) suunnittelu alueelle ja luodaan myös siten edellytyksiä vähähiiliseen yhdyskuntakehitykselle.

Tehokas liikennejärjestelmä

Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Osayleiskaavan suhde ko. tavoitteisiin:

Kaava-alue sijaitsee lähellä olemassa olevaa valtakunnallista pääliikenneyhteyttä (valtatie 4), josta kaava-alueelle johtaa olemassa oleva Karsikontie.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Osayleiskaavan suhde ko. tavoitteisiin:

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on otettu huomioon hankkeen yhteydessä selvittämällä sään ja meren ääri-ilmiöiden vaikutuksia rakentamiseen. Merivesitulvat on huomioitu kaavamääräyksissä. Kastumisesta alttiille rakenteille on määrätty alin sallittu rakentamiskorkeus. Uusi rakentaminen on sijoitettu etäämmälle rantavyöhykkeestä.

TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttämistä, jotta ehkäistään teollisuustoiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähennetään sitä. TT-1-alue on rajattu siten, että sen ja olemassa olevan loma-asutuksen väliin jää rakentamaton suojavyöhyke. Alueella on luontoarvoja, jotka saattavat häiriintyä kaavan toteuttamisesta. Suurin osa arvokkaimmista kohteista, kuten uhanalaisten kasvilajien esiintymistä, voidaan kuitenkin säilyttää.

Kaavaratkaisulla ei lähtökohtaisesti ole vaikutusta maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeisiin tai toimintamahdollisuuksiin. Mahdollisten tuulivoimaloiden toteuttamiseen liittyvistä suunnitelmista tulee yleiskaavamääräyksen mukaisesti pyytää Pääesikunnan lausunto.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Osayleiskaavan suhde ko. tavoitteisiin:

Kaavan toteuttaminen ei aiheuta haitallisia vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin tai luonnonperinnön arvoihin. Kaava-alueen luontoarvot on huomioitu suunnittelussa, joten kaavan toteuttamisen ei katsota merkittävästi heikentävän luonnon kannalta arvokkaita kohteita tai niiden monimuotoisuutta. Karsikkojärven valtakunnallisesti arvokas suoalue on rajattu yleiskaavassa kokonaan rakentamisen ulkopuolelle. Myös Röyttänhiekan valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma on huomioitu kaavassa. Kaava ei aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin.

Kaava ei merkittävästi heikennä alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia. Suurin osa kaava-alueesta jää maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka soveltuu myös ulkoiluun ja virkistykseen.

Kaavalla ei arvioida olevan myöskään porotalouden harjoittamiseen merkittävästi haitallisia vaikutuksia.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Osayleiskaavaan erityisesti liittyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Osayleiskaavan suhde ko. tavoitteisiin:

Kaavalla mahdollistetaan uusiutuvan energiatuotannon (esim. bioenergia) suunnittelu alueelle.

TT-1-alueelle on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti voimajohtolinjaus, joka mahdollistaa alueen liittämisen valtakunnalliseen voimajohtoverkkoon.

8.2 Kaavan suhde maakuntakaavaan

Maakuntakaavassa osayleiskaava-alue on osoitettu pääasiassa energiahuollon alueena EN-1-merkinnällä. Maakuntakaavaselostuksen mukaan EN-1-kaavamerkintä mahdollistaa alueelle energiantuotantoa ja vaikutuksiltaan vastaavaa teollisuustuotantoa palvelevien laitosten suunnittelun. (Lapin liitto 2014)

Osayleiskaavassa energianhuollon alueen rajausta on tarkennettu, ja se on jaettu teollisuus- ja energiantuotantotoimintojen alueeksi (TT-1), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka sisältää loma-asuntoalueita (M-1) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1).

Maakuntakaavassa on osoitettu tieyhteydet, satama-alue, laivaväylät ja voimajohtokäytävä. Osayleiskaavassa tieyhteys on tarkennettu yhdystieksi, satamavaraus on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti ja voimajohtokäytävän tarvitsema aluevaraus on osoitettu ohjeellisena, arvokkaan suoalueen kiertävänä voimajohtolinjauksena. Osayleiskaavalla ohjataan maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti alueen yksityiskohtaista asemakaavoitusta.

8.3 Kaavan suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin

Taulukko 5. Yleiskaavan sisältövaatimusten (MRL 39 §) toteutuminen osayleiskaavassa

Yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 §)	Yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen osayleiskaavassa
<i>Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.</i>	Voimassa oleva maakuntakaava on otettu huomioon osayleiskaavaa laadittaessa. Osayleiskaavaratkaisu tarkentaa maakuntakaavan aluevarauksia, päällekkäismerkintöjä ja kaavamääräyksiä. Maakuntakaavan ohjausvaikutus on kuvattu tarkemmin

	edellisessä luvussa <i>Kaavan suhde maakuntakaavaan.</i>
<i>Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys</i>	Kaava-alueen toiminnot ja niiden edellyttämät yhteydet on sijoitettu siten, että ne muodostavat toimivan ja taloudellisen kokonaisuuden. Teollisuustoimintoja palveleva satama on mahdollista rakentaa teollisuusalueen läheisyyteen.
<i>Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö</i>	TT-1-alue sijoittuu Lapin tärkeimmälle teollisuus- ja energiavyöhykkeelle. Karsikkoniemen länsipuolisille saarille ja niemille on sijoittunut raskasta teollisuutta, satamatoimintoja ja tuulivoimaloita. Karsikkoniemi sijaitsee logistisesti hyvällä paikalla lähellä valtakunnallista pääliikenneyhteyttä (valtatie 4) ja syväväylää. Sijainti mahdollistaa teollisuusaluetta palvelevien satamatoimintojen ja syväväylän rakentamisen alueelle. Osayleiskaavaratkaisu hyödyntää alueella olevia rakenteita kuten teitä.
<i>Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus</i>	Alueelle ei sijoiteta pysyvää asumista tai palveluita.
<i>Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla</i>	Energiahuollon turvaamiseksi alueelle on osoitettu voimajohtoyhteys. Uusi rakentaminen lisää jonkin verran liikennettä alueella, mutta sillä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta nykyiseen liikenteeseen. Kaavassa on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn yhteystarve valtatie 4 suunnasta teollisuusalueelle. Vesi- ja jätehuollon ratkaisut tutkitaan tarkemmin lupamenettelyjen ja muun jatkosuunnittelun yhteydessä.
<i>Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön</i>	Alueelle ei sijoiteta pysyvää asumista. Rantavyöhykettä voidaan jatkossakin käyttää loma-asutukseen.
<i>Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset</i>	Kaavan toteuttaminen edistää alueen kilpailukykyä ja elinkeinotoimintaa sekä kansainvälistä asemaa. Perämerenkaarella on parhaimmat edellytykset toteuttaa Lapin teollisuusstrategian mukaista teollisuuden ja energiantuotannon kehittämistä.
<i>Ympäristöhaittojen vähentäminen</i>	TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttämistä, jolloin ehkäistään toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähennetään sitä.
<i>Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonvarojen vaaliminen</i>	Aluevaraukset sekä voimajohtoyhteys on sijoitettu siten, että alueen rakennettu ympäristö, maisema ja luonnonarvot voidaan säilyttää mahdollisimman hyvin. Huomioitavien lajien esiintymät sekä huomioitavat luontotyytit keskittyvät teollisuusalueen ulkopuoliselle rantavyöhykkeelle. Myös Karsikkojärven valtakunnallisesti arvokas suoalue on rajattu yleiskaavassa rakentamisen ulkopuolelle. Teollisuusalueen sisällä luonnon arvokohteiden säilymistä tulee edistää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
<i>Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys</i>	Suurin osa kaava-alueesta jää maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka soveltuu myös

	ulkoiluun ja virkistykseen.
<i>Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.</i>	Kaavaratkaisu ei aiheuta kohtuutonta haittaa alueen maanomistajille tai oikeuden haltijoille. Suurin osa suunnittelualueesta on varattu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka sisältää loma-asuntoalueita. Ohjeellisella ranta-alueella rakentamisen sijoittuminen ja määrä tulee ratkaista suoraan rakentamista ohjaavalla kaavoituksella. Olemassa olevia rakennuksia saa korjata ja vähäisesti laajentaa sekä olemassa oleviin pihapiireihin rakentaa talousrakennuksia rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti.

9. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

9.1 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ja ilmaan

Suurimmat vaikutukset yleiskaava-alueen maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin aiheutuvat TT-1-aluevarauksen toteuttamisvaiheessa. Maaperän kantavuuden suhteen alue on pääosin hyvin rakennettavissa. Laadittujen maaperätutkimusten mukaan alueen perustamisolosuhteet ovat hyvät. Kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tärkeitä tai muita pohjaveden hankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

TT-1-alueelle sijoitettavat toiminnot voivat aiheuttaa päästöjä ilmaan tai veteen. TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) hyödyntämistä, jolloin päästöt jäävät pienemmiksi. Parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla tarkoitetaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia tuotanto- ja puhdistusmenetelmiä ja toiminnan suunnittelu-, rakentamis-, ylläpito-, käyttö- sekä lopettamistapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä. TT-1-alueen toteuttamisvaiheessa liikenteen aiheuttamien päästöjen lisääntyminen voi olla merkittävää.

Päästöjen rajoittamista ja hallintaa koskevat asiat ratkaistaan asemakaavalla ja ympäristöluvissa.

9.2 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Ympäristö tulee muuttumaan TT-1-alueella luonnonympäristöstä teollisuusympäristöksi.

Karsikon alueella luontoarvot keskittyvät rantavyöhykkeelle, jossa on runsaasti huomioitavien lajien esiintymiä sekä huomioitavia luontotyyppejä. Nämä alueet jäävät teollisuusrakentamisen ulkopuolelle. TT-1-alueelta tulee häviämään tavanomaista kasvillisuutta, mutta luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitavat kohteet jäävät yhtä metsälain 10 §:n mukaista aluetta lukuun ottamatta kokonaan rakentamisen ulkopuolelle.

Yleiskaavan toteuttamisesta ei kohdistu luonnonsuojelualueisiin suoria eikä välillisiä haitallisia vaikutuksia, koska ne sijaitsevat sivussa maankäytön muutosalueista. Myös Karsikkojärven valtakunnallisesti arvokas suoalue on rajattu rakentamisen ulkopuolelle.

Kaava-alueen luontoarvot on huomioitu suunnittelussa eikä kaavan toteuttamisen katsota heikentävän luonnon kannalta arvokkaita kohteita tai monimuotoisuutta. Rakentamisen mitoitus ja yksityiskohtainen sijoittuminen ratkaistaan asemakaavassa.

Yleiskaavan toteuttaminen aiheuttaa paikallista häiriötä (melu, värinä, työkoneiden päästöt) eläimistölle, ja paikoin alkuperäiset elinympäristöt muuttuvat pysyvästi. Suurimmat rakentamisen aikaiset vaikutukset kohdistuvat alueen linnustoon. Rakentamisen aiheuttama häiriö vaikuttaa lintujen käyttäytymiseen ja voi haitata niiden pesintää. Karsikkojärven alue on kaavassa osoitettu MY-1- ja W-1-alueina, joissa ei saa tehdä maankaivu- tai rakentamistoimenpiteitä.

9.3 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kemin-Tornion alue on Lapin tärkein teollisuus- ja energiavyöhyke, jossa merkittävät teollisuusalueet on kuitenkin rakennettu lähes täyteen. Teollisuuden veturina toimii alueen suurteollisuus. Kaavan toteuttaminen edistää seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä muun muassa lisääntyvien työpaikkojen sekä verotulojen ja palvelujen kysynnän kasvun myötä.

Yleiskaavan TT-1-alueen osalta poro- ja metsätalouskäytössä olevat alueet muuttuvat teollisuusympäristöiksi. Kaavan toteuttamisen johdosta osa alueen loma-asutuksesta saattaa häiriintyä. Teollisuusalue on kuitenkin rajattu siten, että sen ja olemassa olevan loma-asutuksen väliin jää rakentamaton suojavyöhyke. Ohjeellisella ranta-alueella ra-1 rakentamisen määrä ja sijainti tulee ratkaista suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla. Kuten ennen yleiskaavan laatimista, olemassa olevia rakennuspaikkoja saa jatkossakin korjata ja vähäisesti laajentaa ilman asemakaavaa tai suoraan rakentamista ohjaavaa yleiskaavaa.

TT-1-alueelle sijoitettavat toiminnot voivat aiheuttaa päästöjä ilmaan tai veteen. TT-1-alueen kaavamääräys edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) hyödyntämistä, jolloin päästöt jäävät pienemmiksi. TT-1-alueen toimintojen aiheuttaman melun osalta kaava-alueen ympäristön maastossa ei ole erityisiä melun leviämistä edistäviä tai haittaavia piirteitä, ja melun leviäminen ympäristön nykyisiin meluherkkiin loma-asutuskohteisiin tapahtuu pääasiassa puuston ja

aluskasvillisuuden peittämää maanpintaa pitkin. Päästöjen rajoittamista ja hallintaa koskevat asiat ratkaistaan asemakaavalla ja ympäristöluvuissa.

Kaava ei merkittävästi heikennä alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia, vaikka liikkuminen saattaakin osittain muuttua rajoitetummaksi. Suurin osa kaava-alueesta jää maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka soveltuu myös ulkoiluun ja virkistykseen.

Teollisuusalueen toteuttaminen aiheuttaa rajoituksia porotaloudelle pienentäen porojen käytössä olevaa laidunmaata. Liikenteen lisääntyessä porojen liikennekuolemat todennäköisesti lisääntyvät. Poronhoitolaki turvaa poronhoidon harjoittamisen poronhoitoalueella, ja lisäksi poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttöisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta on annettu kaavamääräys. Tulevaa toimintaa onkin syytä suunnitella yhdessä paliskunnan kanssa. Karsikkoniemellä poronhoito on pienimuotoista, eikä kaavalla arvioida olevan paliskunnan mittakaavassa merkittävää vaikutusta.

9.4 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

TT-1-alue sijoittuu Lapin tärkeimmälle teollisuus- ja energiavyöhykkeelle. Karsikkoniemen länsipuolisille saarille ja niemille on sijoittunut raskasta teollisuutta, satamatoimintoja ja tuulivoimaloita. Kaavan toteuttaminen edistää alueen kilpailukykyä ja elinkeinotoimintaa sekä kansainvälistä asemaa. Perämerenkaarella on parhaimmat edellytykset toteuttaa Lapin teollisuusstrategian mukaista teollisuuden ja energiantuotannon kehittämistä. Meren läheisyys mahdollistaa uuden meriväylän ja sataman toteuttamisen alueelle. Maakuntakaavan satama-, laivaväylä- ja voimajohtovarausten ansiosta Karsikkoniemi soveltuu erityisen hyvin teollisuus- tai energiantuotantotoimintojen sijoituspaikaksi.

Kaava sovittaa yhteen teollisuustoiminnot, loma-asutuksen ja ympäristöarvot. Kaavalla voi olla välillisiä vaikutuksia seudun alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittymiseen elinkeinotoiminnan ja alueiden kilpailukyvyn edistymisen myötä. Seudun merkitys vahvana teollisuusseutukuntana vahvistuu, jolloin maankäytön kehittämisedellytykset paranevat lähialueilla.

Karsikkoniemen maankäyttö muuttuu voimakkaimmin niemen eteläosassa osayleiskaavan TT-1-alueella. Kaavassa on osoitettu ohjeellinen ranta-alue osa-aluemerkinnällä ra-1, jossa rakentaminen edellyttää suoraan rakentamista ohjaavan yleiskaavan tai asemakaavan laadintaa. Tarkemmasta suunnittelusta riippuu, muuttuuko alue rakennetummaksi. Olemassa olevaa vakituista asutusta ja loma-asutusta ei ole kaavassa osoitettu erillisinä aluevarauksina. Kaava ei, satamavarausta lukuun ottamatta, aiheuta rantavyöhykkeen maankäyttöön muutoksia.

Voimajohdon rakentaminen tulee rajoittamaan maankäyttöä johtokadun alueella. Myös Karsikkojärven suoalueen ympäristössä MY-1-alueen kaavamääräys muuttaa maankäyttöä nykyistä rajoitetummaksi.

Uusi rakentaminen lisää liikennettä Karsikontiellä, ja liikenneturvallisuus voi heikentyä. Sataman ja uuden laivaväylän rakentaminen Prusinperän alueelta länteen lisää meriliikennettä. Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset riippuvat TT-1-alueen toiminnan luonteesta.

9.5 Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Yleiskaavan TT-1-alueella luonnonalue muuttuu rakennetuksi teollisuusmiljööksi. Uudet rakennukset ja rakenteet tulevat todennäköisesti poikkeamaan luonteeltaan ja mittasuhteiltaan merkittävästi Karsikkoniemen muusta ympäristöstä ja saattavat muodostaa avomerelle ja ympäröiville ranta-alueille erottuvia maamerkkejä alueella, joka nykyisin hahmottuu luonnonalueena tai loma-asumisen vyöhykkeenä. Erityisesti Karsikkoniemen länsirannalle, Prusinperän alueelle rakennettavat satamatoiminnot muuttavat muilta osin pääosin luonnontilaisen rannan luonnetta. Toisaalta Karsikkoniemen länsipuolella maisemakokonaisuus nykyiselläänkin on jo kookkaiden teollisten rakenteiden (teollisuus, tuulivoimalat, voimajohdot, satama) jäsentämää. Maisematilan alueella olevat muut kookkaat, teolliset ja voimakkaasti valaistut kohteet pienentävät myös Karsikkoniemen TT-1-alueelle toteutettavan valaistuksen vaikutuksia pimeään aikaan.

Voimajohdon rakentaminen synnyttää sulkeutuneille metsäalueille uuden avoimen käytävän. Toisaalta sulkeutuneessa metsämaastossa maisemavaikutus jää melko paikalliseksi.

TT-1-alueen toteuttaminen ei aiheuta suoria vaikutuksia Karsikon entisen kalastajakylän aluekokonaisuuteen tai kylän rakennusinventointi- ja rakennusperinnön hoitoavustuskohteisiin. Kylän asema maisemassa kuitenkin muuttuu, kun läheinen luonnonalue muuttuu teollisuusalueeksi. Kylän kulttuurihistorialliset arvot on huomioitu kaavassa osoittamalla kylän alue merkinnällä sk-1 (kulttuurihistoriallisesti arvokas alue). Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista purkamislupaa.

10. KAAVAN TOTEUTTAMINEN

Karsikkoniemen osayleiskaava on oikeusvaikutteinen yleiskaava ja se toimii ohjeena laadittaessa tai muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §). Osayleiskaavassa esitetyt keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon asemakaavoja laadittaessa tai muutettaessa. Koska yleiskaava on asemakaavaa yleispiirteisempi, tarkoituksenmukainen joustavuus on mahdollista ja esimerkiksi yksityiskohtaisempien selvitysten perusteella maankäyttö voi edelleen tarkentua asemakaavaa laadittaessa. Asemakaavan tulee kuitenkin tukea yleiskaavan tavoitteita.

TT-1-alue on tarkoitettu toteutettavaksi asemakaavaan perustuen, ja alueen toteuttaminen voi alkaa, kun asemakaava on saanut lainvoiman. Uudisrakennuksille tulee hakea maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa. Lisäksi ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n mukaisilta toiminnoilta edellytetään ympäristölupaa.

Asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella osayleiskaava ohjaa tehtäviä suunnittelutarveratkaisuja sekä lupien käsittelyä. Osayleiskaavan perusteella ei voida suoraan myöntää rakennuslupia. Ranta-alueella loma-asutuksen sijoittuminen ja määrä tulee ratkaista suoraan rakentamista ohjaavalla yleiskaavalla tai asemakaavalla. Olemassa olevia rakennuksia saa korjata ja vähäisesti laajentaa sekä olemassa oleviin pihapiireihin rakentaa talousrakennuksia rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti.

11. LÄHTEET

- Elo T. & Seppälä S.-L. 2013. Mutterikuistien kylät. Simon kulttuuriympäristöohjelma. Suomen Ympäristö 9/2013.
- Fennovoima 2008. Ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostus.
- Fennovoima 2009. Ydinenergia-asetuksen (161/1988) 24 §:n i kohdan perusteella edellytetyt lisäselvitykset. huhtikuu ja lokakuu 2009.
- Lapin ELY-keskus 2015. Kartta Karsikkoniemen valtakunnallisesti arvokkaasta suoalueesta.
- Lapin ELY-keskus 2018. Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmä. Aineisto päivitetty pvm. 22.2.2018. Käyttölupa: © SYKE, ELY-keskukset.
- Lapin liitto 2009. Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaava. 25.11.2009.
- Lapin liitto 2012. Länsi-Lapin maakuntakaava. 26.11.2012.
- Lapin liitto 2014. Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavan osittainen kumoaminen. 24.11.2014.
- Lapin ympäristökeskus 2007. Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi- hanke 2006–2007.
- Kansallisarkisto 1780. Läänintilit, Oulun läänin tilejä, tositekirja 1780.
- Maanmittauslaitos 1915. Erillinen toimituskartta, halkominen, Karsikko 8. MML1/112/751/402/2953/402:24. Mitattu 1914.
- Maanmittauslaitos 2017a. Kiinteistörekisteri.
- Maanmittauslaitos 2017b. Maastotietokanta.
- Parjanne A. & Huokuna M. (toim.) 2014. Tulviin varautuminen rakentamisessa. Ympäristöopas / 2014. Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Ympäristöministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö.
- Simon kunta 2007. Karsikkoniemen yleiskaava. 7.5.2007.
- Simon kunta 2010a. Simon Karsikkoniemen ydinvoima-asemakaava. 20.9.2010.
- Simon kunta 2010b. Simon kunnan ydinvoimayleiskaava. 20.9.2010.
- Seitap Oy 2004. Karsikkoniemen luontoselvitys.
- Mäkinen K., Teeriaho J., Rönty H., Rauhaniemi T. & Sahala L. 2011. Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat. Suomen Ympäristö 32/2011.